

Taxa postala
Nemzet in num.
No. 224713/929.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Cluj, Str.
Baron L. Pop
A. Telefon: 18-66. Előfizetési árak:
Egyévi 110, negyedévi 30, fél-
évi 60, egészévi 1200 lej. Kül-
sős: Egyévi 2, negyedévi 6,
félévi 12, egészévi 20 dollár. Hír-
dtekek díjazása szerint. Az „Uj
KELET” a transilvaniai és bana-
toidóság egyetlen politikai napilap-
ja. Cikkeit utányomását csak a
szociális megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

bérmintetési
leveleket nem
fogadjuk el.
— Kéziratok
megőrzését és visszakiadását nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Márton
Ernő. Felelős szerkesztő: János
Ferenc. Bucsaresti szerkesztő: Erdő-
szegi Ernő, Strada Coblesson 33.
Pentek, 1937. december 17.
5698. EV. XX. ÉVF.
Tebet 13. 287. SZAM.

A mi utunk

Írta: Dr. BORGIDA JÓZSEF,
a szatmári zsidó lista jelöltje.

Már nagyon kopottá vált az a fázis, hogy
nehéz időkét élünk. Amit mi élünk most, az
már több, mint nehéz idő. Minden for, ka-
varog. Vajudik a világ és a nagy mi, az a
hatalmas épület, amelytől elődeink évszázá-
dokon át dolgoztak, a zsidó egyenjóság
építménye, rendül meg első sorban ebben a
kegyetlen vajadásban.

Az egyenlőség, a testvériség, az egyen-
jóság lelket vidító régi idők emlékei. Ki be-
szélne ma már testvériségről? Ma, amikor a
szélső-jobboldali eszmék egy-é divatosabbak-
ká válnak, amikor a torz fajelmélet a leg-
kedvesebb csemege, — megszűnt az egyen-
lőség és a testvériség a népek között.

Es ezekben a szomorú, nehéz napokban,
amikor a Románia demokrácia is szűcsüti
őráit áll, az unák elé kell járulnia az itteni
zsidóságnak is, hogy szavazataival döntson
abban a kérdésben, hogyan és kivel akarja
képviselni magát a román parlamentben és
kére akarja fázlani existenciális érdekei-
nek megvédését.

Azt hiszem, hogy abban a kérdésben nincs
szükség sok magyarázatra, vagy rábeszélés-
re. Fájdalom, az idő dolgozik a Zsidó Párt
jelöltjéért. Bár ne volna olyan égető szük-
ségünk. De az a helyzet, hogy a zsidóság-
nak nincs más útja és nem lehet más válasza,
mint ahogy saját fiaihoz, testvéreikhez
forduljon. A román politikai vezérek nem is
tartanak igényt a zsidó szavazatokra, mert
a román pártok is élet-halál harcot vívnak
egymással. Jaj neked, te szegény zsidó, ha
be akar szavazni ebbe az élet-halál har-
ba. Ugyis mindig te voltál és te leszel a bün-
balt, de ha ki lehet mutatni, hogy te segített
elő valamelyik párt győzelmét a másik-
kal szemben, akkor éppenséggel te leszel
minden bajnak az oka.

Mindez jussom eszedbe, amikor ott fogsz
állni a szavazófülkében és megkérdező öm-
gaftól: „Mire visz a mi utunk, hova kell
nekünk szavazni?” — és lelkiismeretted és a
zsidó szíved meg fogja adni neked a felelet-
tet. Nem biztatsz senkiben, nem várhatod
senkitől, hogy érted sikra szálljon, csak a
Zsidó Párt képviselőiben biztatsz, csak nekik
adhatod szavazatodat, mert ők azok, akik
vállalják a rettenetesen nehéz feladatot és
akik szívük minden melegével, lelkük utolsó
dobbanásig is védelmezik és tanácsadók
lesznek.

Nem igérünk csodákat. Nem sohorhatjuk
fel pártunk gazdag programját, mert nem
fontos most semmi, csak az az egy, hogy
megvédjük, megőrizzük azt, ami meg van.
Megvédjük emberi jogainkat és az existenciá-
lis érdekeinket. És nyugodt lehet mindenki,
hogy a zsidó képviselő teljes erejével fog-
ják megvédeni a zsidóság érdekeit és a zsi-
dok jogainak megőrzését ellen teljes en-
gergiükkel fognak tiltakozni.

Szegény zsidóként állunk a zivataros,
nehéz időkben és hallgatjuk a legendáknak
beillő meséket a zsidók jólétéről, a zsidó va-
gyonról. Tudjuk; érezzük, hogy a lelkiismeret-
ten és egyéni érdekekből megindított gaz-
dasági harc eredményesen jut előre. Tudjuk,
érezzük, hogy a lelkiismeretlenül és egyéni
érdekekből megindított jólétkezés, az alati-
mos és hazug rágalomnak a jó indulatú román
nép lelkében is egyre nagyobb tápot nyer-
nek és visszhangra találnak.

Amíg magasra csapnak a gyűlölet hullá-
mai, addig a zsidó existenciális lemorzsolód-
nak. A gazdag zsidó megzsalálhatod ut-
jaidon, de a szegény zsidó százalv kőből
az utcán, az országutakon egyik napról a
másikra tengetve nyomóságos életét.

Mit akartok hát zsidó testvéreim? Azt
akarjátok, hogy mint az elmúlt négy esztén-
dében ifjúság álljon a zsidó parlamentnek
helye és ne legyen senki, aki a legilletékesebb
helyről, a román parlament tribünjéről meg-
cáfolja a rágalomokat és tiltakozzon a
hazug beállítás ellen, hogy mindezek a zsi-
dok az okai? Azt akarjátok, hogy ne legyen
senki, aki szót emeljen a zsidó existenciális
étlénfása ellen?

Ha azonban nem akarjátok azt, ha azt
akarjátok, hogy szószólókat legyen, aki fel-
emelve szavát a zsidó érdekekért, aki megvé-
den benneteket, — akkor támogassátok a

Titulescu replikájában bocsánatot kér I. G. Duca emlékéért...

Nem használt a demokráciá- nak a vasgárda feloszlata körüli vita

Vaida kijelenti, hogy nem lép be a liberális kormányba.
Ujabb szigorú intézkedésekkel akarják megakadályozni
a további választási incidenseket

Bucuresti, december 16. (Az Uj Kelet
tud.) Az Universul mai számában Titulescu
válaszát a vasgárda feloszlata ügyé-
ben a volt Duca-kormány tagjai valamint
Grigore Duca által hozzáfűzött levelek-
re. A kinos polémia végeredményében nem
derített világosságot Titulescu mai repli-
kája után sem a kérdés lényegére: hogy
tudnillik ki kezdeményezte és ki ragaszkod-
ott 1933 őszén a vasgárda feloszlata-
hoz. Annyi azonban bizonyos, hogy a volt
külgügyminiszter „En és a vasgárda” című
cikke politikailag semmiesetre sem volt
szerecsensé kezdeményezés. Végeredményé-
ben semmiképpen sem szolgálhatta a de-
mokrácia ügyét ez a vita, amelynek során
ugy Titulescu, mint a Duca-kormány tag-
jai igyekeztek kézzel-lábbal tiltakozni egy
olyan ténykedés ellen, amely a román de-
mokrácia egyetlen öntudatos és energikus

reakciója volt az egyre erősödő jobboldali
szervezkedéssel szemben. A Tatarescu-
kormány politikája a valóságban dezavua-
lása volt I. G. Duca becsületes és intran-
zigens magatartásának, melyet most for-
mailag is elhárítanak maguktól Duca volt
munkatársai. Ez a magatartás semmikép-
pen sem válik becsületes a liberális párt-
nak és csak arra volt alkalmas, hogy egy-
részt a szomorú erkölcsi bizonyítványt ál-
lítson ki a román demokráciáról, másrészt
a mártírium fényével vonja körül az akkor
szétszóródott jobboldali szervezetet. Hatá-
sosabb választási propagandát akarva sem
fejtették volna ki a vasgárda mellett a
vita résztvevői.

Titulescu mai válaszcikkében kijelenti
mindenekelőtt is, hogy arcátlan hazugsá-
gokkal találja magát szemben.

Titulescu második mosakodása

— Szolidaris vagyok Ducával — írja
Titulescu — de nem vagyok az ő és a
pártja által hozott intézkedések értelmi
szerzője.

— I. G. Duca még a párt hatalomra
kerülése előtt nyilatkozott a Revue des
Mondes című párizsi folyóirat szerkesztő-
je előtt és kijelentette, hogy hatalomra
kerülése esetén kormányának első felada-
ta a vasgárda feloszlata lesz. Ha a libe-
rális párt szolidarizálna is tekinthet engem
a feloszlata tényében, nem terhel viszont
semmilyen felelősség a párt tagjai által
hozott intézkedések gyakorlati alkalm-
zásáért, mert egész idő alatt távol voltam
az országtól. Hangsúlyozom, hogy soha-
sem küldtem a határontúlra javaslatokat
a vasgárda feloszlata vonatkozásig és
sohasem kértem a feloszlata. Ion Duca
sohasem kért arra, hogy ne kelljen felos-
latni a gárdát. Akkori lemondásom igazi
oka az volt, hogy a Cuvantul 1933 decem-
ber 5-i számában megjelent egy magas he-
lyen folytatott beszélgetésem. En ismét-
len azt tanácsoltam Ducának, hogy de-
krétum nélkül ne ossza fel a gárdát és
írásom van Ducától, hogy következetesen
kitartottam azon álláspontom mellett,
hogy nem avatkozom bele a belpolitikai
kérdésekbe.

— En udvarias voltam a liberális párt-
tal szemben, de nem hallgathatom el az
igazságot, midőn rám akarják hárítani a
felelősséget.

Titulescu levele végén I. G. Duca emlé-
kének adozik és a következőket írja:

— Bocsánatot kérek tőled Ion Duca,
ahol vagy, ha kénytelen voltam világossá-
got deríteni bizonyos dolgokra. Pártod so-
raiban azt sugdolozták, hogy én ténnek az
általad hozott intézkedés szerzője, holott
írántad való szeretetből és bizalomból vál-

laltam a szolidaritást veled egy olyan po-
litikáért, amit már régóta akartál. Bocsá-
natod kérem a kicsinyességért is, amire
kényszerítve voltam a munkatársaidnak
adott válaszbomb. Számomra egész éle-
tem át a nemzet bálványja maradt.

Vitáról lezárja a vitát
A Viitorul ma délutáni számában a kö-
vetkezőket írja:

„Az Universulban ma reggel cikk je-
lent meg Titulescu úrtól, válaszképpen az
I. G. Duca-kormány volt tagjainak le-
velére. Titulescu cikke csak megerősíti a
szóbanforgó levélben foglaltakat, tehát
nincs helye semmilyen további vitának,
amit a volt külgügyminiszter oly szeren-
csétlen módon kezdeményezett. Helye van
azonban a szomorú megállapításnak, hogy
milyen sajnálatos módszerekhez folyamod-
hatnak és milyen kényes erkölcsi helyzet-
be juthatnak emberek, akik annyira fon-
tos szerepet játszottak és akik oly súlyos
felelősséget viseltek.”

A Tempo értesülése szerint a liberális
párt tagozati elnökei is megszólaltak a
vasgárda feloszlata körüli vitában, mi-
után 1933 őszén Duca valamennyiöknek
véleményét kikérte a feloszlata vonat-
kozásig.

Vaida a Titulescu ügyről
Az egyik nagyváradi lap Vaida Sándor
nyilatkozatát közli, aki kijelentette, hogy
nem lép be a választások után a kormány-
ba. A Titulescu-vitáról szólva Vaida ezt
mondotta:

„En nem avatkozom bele ebbe a polémiá-
ba. Csodálkozom azonban, hogy Titulescu
olyan gyorsan elfelejti azt, ami a köz-
múltban történt. Titulescu azzal dicsek-
szik, hogy Olaszország bucaresti követé
fogadta őt az állomáson és ebből azt a
(Folytatása a nyolcadik oldalon.)

Zsidó Pártot.

Össze kell fognotok most a bajban és azok
mögé kell állnotok, akik a közösség érdeké-
ben elszántan vállalják a küzdelmet.

Zsidó Testvéreim! Teljesítsétek kötelessé-
geteket és szavazatok a Zsidó Párt listájára,
amely a zsidók parlamenti képviselőjét je-
lenti.

Ara 5 lej

VILAG TUKR

Bécsi jegyzetek

Az Uj Kelet bécsi munkatársától

Schuschnig kancellár könyvéről, a Dreimal
Österreich-ről (Hegner bécsi kiadó adta ki
és az első kiadását egykettőre szétkapad-
ták) már írt az Uj Kelet. Részletet is közölt
belőle; ez a részlet új adatokat tár fel Doll-
fuss mártírhaláláról és az eddigi hivatalos
közleményeken túlmenve bizonyítja, mekkora
jölőre kitervelt ördögi kegyetlenséggel ro-
hantak meg és gyilkolták le a náciák a bátor,
katonák kis kancellárt, Ausztria harmadik
létfarmájának megteremtőjét.

Ez a három létforma, amelyet Ausztria mo-
nani szikárterméti, átszellemült arcu, pápa-
szemes, ifjú kancellárja — tegnap ünneplte
a negyvenedik születésnapját — megélt. A
császárság, amelyet az 1918-as forradalom
pusztított el; a munkásság által uralt törpe-
Ausztria; és az európai küldetésre ráébredt
testületi állam. Schuschnig sajátos megvilá-
gításban látja mind a három. A császárság
nemcsak családi birtok volt az ő véleménye
szerint, hanem hid Kelet és Nyugat között,
magistère, tanítóestere, nyugati kultúra
nevelője a sokféle népek, amely 670 ezer
négyzetkilométernyi területen Bregenzől
Csernovicig, Lembergől a dalmáciai Ragu-
záig lakott benne. A szociáldemokrata köz-
társaságot viszont nem hatotta át semmiféle
speciális osztrák eszmény; kénszeralaku-
lat volt és szülői egyre a határokon túlra
pislogtak, egyre azt akarták volna, hogy be-
olvadjon az akkor szociáldemokrata vezérlet
alatt álló német birodalomba. A tervezésük-
nek az antant pallósá vetett csak gátat, nem
belső erők. Csak a Seipel, majd a Dollfuss
felvilágosító és építőmunkája nyomán ébredt
rá a kicsiny ország nagy európai küldetésére.
Arra, hogy csakis ő, a hatalom nélküli, az ur-
hatnámásig gyanúja nem fogható állam
alkalmas arra, hogy ismét hídverő szerepet
töltsön be a Duna völgyében, hogy egy új,
magasabb, a régini mindenestire szabadabb
formában egyesítse a Duna népeit és államait,
amelyek földrajzilag és gazdaságilag egykép-
pen egymásra vannak utalva.

A könyv azonban nemcsak politikai pro-
gram, hanem memoár is és egy kissé önéle-
rajz. A háború előtti, a háborús, a forradal-
mi, a Seipel által vezetett Ausztria épp úgy
meglepetésként benne, mint a náci által meg-
rohamozott, a szociáldemokrata februári for-
radalmi örvénybe sodort és a náci aknamunka
által folytonosan veszélyeztetett Ausztria. A
célkitűzése nyilvánvaló. Az osztrák önállósá-
gunk megnyert paraszti és munkás elemek
mellé megnyerni a kispolgári réteget is és
mindenekelőtt az ifjúságot. Nekik íródott
az a sok részlet, amely a leghivatalosabb és
a leghivatottabb osztrák részről rajzolta meg
a náciizmus pokoli ábrázatát. De jelentős
részben a külföld felé fordul Schuschnig:
Ausztria élni akar, ismételtet egyre, élni
akarja a maga sajátos osztrák életét és mert
gyenge, nem szabad és nem lehet prédának
odadobni azok elé, akik ezt a hid-országát a
maguk világlátásuk, imperialista céljaik
számára akarják felhasználni.

A könyv aktuálitása szembeötlő. A Times
cikke óta közismert, hogy a nagy brit állat-
szelidítőnek, Halifax lordnak berlini kirándu-
lása jelentős részben Ausztria sorsát érintette
és hogy a külpolitikában amatőrököd lordok
egy kis nyugalomért, egy kis megígért bé-
kéért hajlandók Németországot és Olaszországot
egymásközötti ügyévé redukálni Ausztria
nemzetközi jelentőségét. A kancellár könyve
eme bagatellizálás ellen tiltakozik. Ez a kül-
politikai szerepe. A belföldön pedig fokozott
szüksége mutatkozik egy felvilágosító mun-

Zsidó választó- polgár !!!

„Ha nem gondolkod magamra,
ki gondoskodik majd rólam?” (Pirké
Abot).

Ezzel a jellel szavazz!!

kának, amióta az emigráns irodalom könyveit német óhajra egyre nagyobb mértékben tilalmazza a július 11-iki megállapodást becsületesen respektáló Ausztria. Honnan vegye a védőszert a náci mészárlat ellen az önállóságához ragaszkodó osztrák, ha apránként minden szabadabb hangú külföldi könyv fennakad az egyezmény hajóján, ha egyre csak a náci-literatúra hazugságait érkezik el hozzá? Ez a helyzet ad különös belföldi jelentőségét a Schuschnigg kancellár könyvének.

Sok nevezetes halottja volt a héten Bécsnek. Hirtelen és aránylag fiatalon költözött el az élők sorából Max Eisler professor, a neves művészettörténész, aki sokat és jelentősen alkotott a zsidó művészettörténet terén is. Ami kedveli a többi bécsi egyetemi tanárok szűke sorából: zsidóságnak aktivitása, valóságos telítettség melege. Az asszimilációs morva-zsidó családból származó ifjú hollandiai tanulmányai folyamán Josef Izrael, a nagy festő hatása alá kerül és egyre pozitívabb viszonyba jut a zsidó vallással.

Cionista, Bnei brit-párhely tag, de egyre több megértéssel viseltetik a vallási követelmények iránt, a magánéletét teljesen vallásos alapon rendezi be. Így esett, hogy jelentős részben a személye körül chassidus irányzatú beszéhamlás alakult az osztrák főváros hamadik kerületében, hogy a koporsóját mielőtt kivitték volna a temetőbe, néhány percre felállították a Hertzgassei zsinagógában, melynek pontos látogatója volt. Hogy életének utolsó estéjén jelentős szubvenciót harcolt ki páholyában a lublini jesiva számára és hogy személyes közbenjárásával keresztültitve, hogy hatalmas faipari cég ne háborogassa zsidó munkáit a szombat megtartásában. Ezek az utolsó alkotásai!

Egyetemi professor, mint beszámoló, jevivák mecénása! Szombatartók védője! Nem mindennapos jelenség!

A másik bécsi halott Ernst Lissauer, a német lírikus, aki Hitler elől menekült Ausztriába. Tüdőgyulladás végzett 56 éves korában a Hassgesang gegen England szavazójával, aki nek Lutherolt írt színjátékát 1930-ban az ágostai hitvallásuk jubileumán játszották és aki nem akart ismerni zsidó problémát, míg a saját úri bórén tanulta meg, szegényfegy, hogy milyen mértékben van és milyen keserves a zsidóprobléma. Egy kicsit a világpolitikába is belejátszott a költészet. Ahogy a tradicionális osztrák lovaskatonai szellemet a cionista Hugo Zuckerman szóhaltatta meg a háborús Reiterlédjében (Drüben am Wieserand...), a németek végtelen elbámulását, nem: megdöbbenését Anglia beavatkozásán a világháborúba Franciaország és Oroszország oldalán, amely beavatkozás halomban döntötte a német katonákat és a német diplomatákat valamennyi számvetését, Ernst Lissauer tudta a legtekélyesebben kifejezni 1914-ben. A versét, amely „Gott strafe England”-ban csendült ki, az iskolákban szavaltatták, beszélő kórusok dörögtek, a költő erősen népszerű, közismert lett a révén, hogy azután később, amikor megkezdődött a kijózanodás a háborús pszichózisból, a gyűlöletnek nem kifejezőjét, megszólaltatóját, hanem felkeltőjét lássák benne.

A harmadik bécsi halott: színész: Rosa Valetti, aki szintén Hitler áldozata. A Reinhardt társulatának volt a sztárja, romlott asszonyokat játszott megdöbbenő realizmussal. Jómagam az öreg Schildkrautnál láttam Asch hírhedt Gott fűn nekomojában, a lebut gazdasszonyát játszotta és Shaw drámájában, Warren mestersejében, ahol a cim szerep volt az övé. A nagymamák védőszertje kihuzta őt a színpadot, Bécsbe jött, ahová családi nekuszok fűzték és nehezen bologuit minden hírneve, minden szemlélitása ellenére. Hébe-hóba a Josefstadter theaterben jutott ki számára szerep, aztán kavarót szervezett személye körül, felcsapott dívoznek. Talán a családokának is nagy szerepe volt abban, hogy meghalt. A holttét elhamvasztották. Lehet, hogy forma szerint nem is volt már zsidó.

Megkezdődött a bécsi karácsonyi vásár, az egyébként felettébb szigorú vasárnapi munkaszünetet felfüggesztették és a bécsi kereskedővilág nekifejtődött, hogy fényhatásokkal, reklámmal, olcsósággal kibővílje a garast az egyre laposabbá váló erszényekből. A hölgyek azt mondják, hogy a divat terén meglepő kreációkat mutat a karácsonyi bécsi kinkat. Nem értek hozzá, nem tudok véleményét mondani. Ismétlenül végigpörtyáztam ugyan az uccákon, de valóban érdekes kirakatok helyett csak egy pár furcsaság akadt a hor-

gomra. Egy „Beratungs-Stelle für Lebensmilde“ például, ahol égnekmerezített szemű tanácsokkal látják el pontosan délutánokint négytől hatig a Dunába ugrani, a magukat megmérgezni, főhélni készülődőket. Pénzt, munkaalimat, lakást nem tuának adni. Egy hatalmas cselédotthon a második felfedezésen, ahol szállodaszertien — portása is van előírás egyenruhában — helyezik el az állásnékütleket és almuista alapon közvetlen számukra állást. A bécsi cseléd-had egyébként tízezerrel fogyatkozott meg az utóbbi években; a polgárság nem tud többé cselédet tartani, hiszen fizetett szabadsággal, kötelező munkaszünettel kapcsolatos a Hausgehilfen — ez a hivatalos neve a cselédnek, vagyis háztartásbeli segédszemélyzet — alkalmazása. A hopen maradtak részben Angliában helyezik el megfelelő előkészítés után; arrafele kereslet van az osztrák

cselédokban. Majd minden gócponton egy „49-es színházat“, vagyis törpe-teátrumot láttam, amelyben csak 49 ülőhely van, s amelyre ennek folytán nem vonatkoznak a szigorú színházi rendészeti és adófizetési szabályok. Olcsó helyárák mellett adnak elsőrendű színpadi irodalmat. A híres bécsi színház művészet, úgy tartom, ezekben a szérény pince és kávéházi helyiségekben talált új otthonra. A színház palotákból szinte maradéktalanul kikopott.

Pardon! Egy kirakatba helyezett csodabogarát is felfedeztem. Kutya, mint cipőkefe. Az állatkínzásra hajlamos mosokos csizmájú atyafi a mű-kutya szájába dughatja a megtisztításra szánt lábtűjét és élvezheti, hogy a csizma orra, valahol a belekben kotor! Aki ezt a csömborasszó izlésteleniséget keredita, bízást megérdemel egy jó joldabamagást egy meg nem tisztított csizmával. (t. i.)

lok már csupán csak az egyharmadát. Az igaz, hogy ez a japáni győzelem csak mennyiségileg mutatható ki. Árban és minőségben még mindig az angol export vezet a japán előtt. De ki tudná megmondani meddig? A japánok elhódították már az angolok elől a könyvnyomtatás árú piacának háromnegyed részét. És nagyon hamar sor kerülhet a minőségben és árban többlet jövedelmű piac megkaparítására is. Az az évi száz millió jövedelem, amely Japánnak a révén jut; az angolok szemében, teljes joggal, olybá tűnik, mintha a saját zsebköböl veték volna ki.

A mai fejlett és technikailag átszervezett angol szövöpar, beleszámítva még a műhelymgyártást is, a háboru előtti mennyiségnek csak a felét gyártja. A hazai piacon eladnak egymilliórd hatszszázmillió yard textiltáru, külföldre pedig a japáni három milliárdárban szemben csak egymilliórd nyolcszázmillió yardot tudnak eladni.

Ennek a tehetetlen helyzetnek a megváltoztatását szeretnék elérni az angolai szövögyárak és kereskedők. Nagyon jól tudják, hogy a japánok kínai térfoglalása ezt a mértéket még kedvezőtlenebbre fordítja majd. Egész biztos, hogy panaszuk kellő megértésre talál az angol kormánykörökben, és Anglia nemzeti jövedelmének egy töltékfés részéről van szó. Az angol gyárosok külföldi indítványairól nincsen jelentés, de a felszólalásokból az vehető ki, hogy legelőször a hazai harcra akarnak rendet teremteni. Amire a japánok tizenöt évvel ezelőtt rájöttek, az csak most kezd felrémenni a lancashirei ellenfelek tévona szemé előtt.

Már Angliában is tudják, hogy a világ megváltozott és egyre több felszólalás hangzik el amellett, hogy az egész angol ipart, de legelőszörban a textilt, át kell szervezni, mert különben az elkövetkező néhány esztendőben kiheverhetetlen vereséget szenved nem az ázsiai piacon — mert ott már megtörtént —, hanem a világpiacon is.

A japán szövöparnak az a nagy előnye, hogy a legmodernebb gépekkel indul a harcba s főleg leegyszerűsített kereskedelmi és üzemi költéssel. Ezzen a téren az angol textiltipar nem tudja már felvenni a japánval a versenyt. Amíg Angliában öt ezer kereskedő és gyáros akarja egymást lekomorálni, addig Japánban öt-hat kéz irányítja az a nagy harcot. Ezek a nagy gyárak és kereskedelmi társulatok Japánban nem csupán a haszon és nyereség jegyében fogják össze, hanem — családi alapon is. Három-négy dugszdag japáni család irányítja a világ textiltexportjának a felét és ezek hamarabb tudnak egymással megegyezni és a piacon osztozkodni, mint öt ezer egymás ellen küzdő angol cég és gyár.

Az angolok ezt a családi rendszert bejason tudják átvenni Nippontól. Eppen ezért nagyon féltő, hogy nem az otthoni fronton, hanem legelőszörban Ázsiában veszik fel a harcot a japáni áru ellen. Diplomáciával és fegyverrel.

Évi két és negyedmilliárd méter szövet miatt...

A kínai-japán háboru kulisszatitkairól

Angliában két héttel ezelőtt nagyon fontos értekezlet volt. Körülbelül ötezer kereskedő és gyáros gyült egybe, hogy az angol kormány segítségét kérje a változott időkkel szemben. Ezeknek a gyárosoknak és kereskedőknek az élete Lancashire-ben örökdió le és e derék emberek és elődeik kerestek meg Angliának legalább is a fél vagyonát. Ez az ártatlannak látszó megbeszélés élénkebb világot vet a japán-kínai háboru eredeti okaira, mint a legjobban megfogalmazott külügyminiszeri jelentés, vagy lángbetűkkel írt harctéri tudósítás.

A szövöszék jegyében Ami Keleten történt, jobbára a szövöszék jegyében kezdődött. Japánban röleg azt tanulmányoztam, miként tudott ez a szegény ország a hatalmas, iparilag és technikailag oly kifejlődött Angliával versenyre kelni. Oszakában, a japáni Manchesterben, sok érdekes dolgot láttam és még többet hallottam. De talán a legjobban mégis a tokiói kereskedelmi kamara titkára magyarázta meg bonfitársai átlító sikerének titkát.

— Mi japánok, a helyzethez alkalmazkodunk — mondotta többek között a japán textiltiparral kapcsolatban. — Mi ésszerűen kezdünk a piac meghódításához. A nagy gyárak családi alapon szerzik be a nyersanyagot. Nálunk nem kétezer kéz vásárolja össze-vissza a gyapotot, hanem egyetlen nagy szövetkezet, amely hatalmas rendeléseivel döntő módon tud fellépni a piacon. Nem igérünk egymásra, hanem mindig ott vásárolunk, ahol a legolcsóbb s ahol a legelőnyösebb. Ezzel szemben Anglia nyersanyagszükségletét több mint ezer fő bonyolítja le és ezek bizony egymás ellen felverik az árakat. Azután nálunk nincsenek külön fonógyárak. A nyersanyagot ugyanaz az iparteriep dolgozza fel fonálá, amely később megszövi. Ugyan-ebben a gyárban van a kartonnyomó műhely és a festőosztály is. Az angol kelme négyféle iparterületre is vándorol, míg készen a nagykereskedő kezébe kerül. A japáni szövöipar még a nagykereskedelmet is megszűntette, mert a gyárak közvetlen összeköttetésben állanak a kiskereskedőkkel, külföldön pedig hatalmas lerakatai vannak. Tehát rengeteg adminisztrációs költséget takarítanak meg. Ehhez kell számítani még azt is, hogy Japán a nagy ázsiai piacoktól három, esetleg tíz napra fekszik, míg az angol áruinak 40—45 napos utat kell előbb megtennie amíg a kínai nagykereskedőhöz elér.

Ezeket a felvilágosításokat feltétlenül fogadtam el és irtam jegyzőkönyvembe. Most évek múltán, az angol gyárosok kétségbeesett tanácskozásán elhangzott javaslatok mindenben megerősítették japáni informátor állításait.

Anglia az utóbbi években nem viseltett valami nagy barátsággal a japánokkal szemben. Magatartásának sokféle magyarázatát lehetne találni, de az igazi okokat talán sehol oly őszintén el nem mondták, mint Lancashireben.

Talán ki sem lehet számítani, mit vesztett Angliának a legvirágzóbb és legtöbb jövedelmet hozó ipara a világháboru óta! Bécsben nyolcmilliárd yard (hétmilliárd

kettőszáz millió méter) szövetet készített Anglia évenként. Ebből hat és félmilliárd yard szövöttáruat adott el külföldre.

Ma az egész világ textiltexportja nem több, mint amennyi volt egyedül Angliáé a világháboru megelőző esztendőben. Ez a piaccsökkenés több okra vezethető vissza; így főként arra, hogy nagyon sok országban, ahol a háboru előtt igen jelentékeny vagy egyáltalán semmiféle szövöipar nem volt — ma remekül felszerelt gyárak látják el legalább is honi szükségleteiket. Ezek a fejlődő ipari államok magus vámmal védik a saját szövögepeket s azért mindinkább nő ama száz és százmillió méter hosszúságú textiltáruinak a tömege, amelyek piacot keresve, összegubancolják a közgazdasági életet és háborus robbantásokat okoznak.

A félmeles japán verseny

Az angol textiltgyárosok nem tettek szemrehányást se a német, se a csehszlovák, se a többi államok konkurrenciájá miatt. Nekik legjobban Japán fanatikus és szinte megállíthatatlan előretörése fáj.

A számadatok ékeesebben beszélnek mindennél. Japán háboruelőtti textiltexportja kétszázhuszonnégy milliárd yard volt. 1931-ben ez a szám másfélmilliárdra — tehát hatszorosára emelkedett. Ekkor a japánok devalválták a yent és azóta majdnem hárommilliárd yard szövetet adnak el külföldön évenként.

Amint már említettem, a világpiacon jelenleg hat és félmilliárd textiltáruat tud felvenni. Ebből a japánok a felét szállítják és az angol-

Sommerstein zsidó képviselő erőlyes beszéde a lengyel sejmben az antiszemita kilengések ellen

A kormány külön költségvetés felállítását kéri a rendbontások leküzdésére

Varsó, december 16. A lengyel sejm költségvetési vitájában, amelynek során a kormány külön költségvetés beiktatását kérte a rendbontások és zavargások leküzdésére, nagy beszédet tartott dr. Emil Sommerstein zsidó képviselő, a Zsidó Parlamenti Klub elnöke is. Többek között rámutatott arra, hogy a kilengések végső fokon nemcsak a zsidók ellen irányulnak, hanem magukban rejtik az anarchia magvát, amely a zsidók elleni harcra kezdődik, idővel azonban az egész államot is megtámadja és alássa annak alapjait. A rendőrség megerősítésére, a rendőrök számának fokozására tagadhatatlanul szükség van, de nem ez a döntő tényező. A kormánynak sokkal inkább szigorú utatitást kell adnia a biztonsági szerveknek, hogy ne tőrjék a zsidók megverését, javaiknak megsemmisítését, munkahelyeik-

nek összerombolását és üzleteiknek bojkottálását. Gyakran fordul elő — mondotta a zsidó képviselő — hogy a rendőrség teljesen passzív magatartást tanusít a zsidóellenes kilengésekkel szemben. Lengyelország zsidó lakossága követeli, hogy világos és határozott parancsot adjanak a biztonsági szerveknek olyan értelemben, hogy azok ugyanolyan energiával fojtsanak el minden zsidóellenes kilengést, mint más rendbontást. Csak ebben az esetben fogja biztonságban érezni a zsidó lakosság életét, vagyonát és egészségét.

— A Gondos anya karácsonya. Hogy a karácsonyi ajándék ne okozzon csalódást, a könyvet karácsonyra Lepage-nál vegyen; ami nem tetszett, becserehlő. — Postal küldés azonnal utánvétel. Kérjen ingyen karácsonyi jegyzéket. Cím: Lepage, Cluj.

Árulást követ el népével szemben az a zsidó, aki nem szavaz a

Zsidó Pártra)=(

Maniu Temesváron válaszolt Tatarescu rádióbeszédére

A volt miniszterelnök meg van elégedve a nemzeti parasztpárt választási helyzetével. Titulescu az igazság ismeretében írta meg cikkét a vasgárda feloszlásáról

Timisoara, december 16. (Az Uj Kelet m.) Maniu Gyula több nemzeti parasztpárti vezető kíséretében meglátogatta Krassó megye több centrumát, ahol ma reggel lépett a nemzeti parasztpárt választóival. A megye listavezetője Virgil Madgearu volt pénzügyminiszter. A járhatatlan utak miatt a volt miniszterelnök már nem tudott eljutni a megye székhelyére, Oravicára, ahol nagyobb szabású propagandagyűlés keretében akart Tatarescu rádióbeszédére válaszolni. Kísérőivel együtt visszatért tehát Temesvárra, ahol ma reggel fogadta a sajtó képviselőit és nyilatkozott előttük az aktuális politikai kérdésekről. Arra a kérdésre, milyen impressziókat szerzett választási körutja során, a következőket válaszolta Maniu:

A nép a nemzeti parasztpárt mellett

— A nemzeti parasztpártot illetően a legjobb impressziókat szereztem. Saját tapasztalataim és máshonnan kapott felvilágosításaim meggyőzték arról, hogy a mi pártunk, programunk és politikai akciónk körül véglegesen kikristályosodott egy erőteljes és legyőzhetetlen áramlat. A mi demokratikus és nemzeti elveink, valamint a diktatúrától való félelem folytán a lakosság az ország legeludogottabb részeiben is pártunk mellé állott. Különösen annak örülök, hogy a kormány és zsoldosai által ellenünk irányított koncentrációs támadás nem talált visszhangra a közvéleményben, amely megérti harcunkat a nemzeti méltóság és a keresztény erkölcs védelmében. Ez mutatja, hogy a román népnek milyen csodálatos politikai ösztöne van. Hiszen a közvélemény megvilágítására nagyon szegényes eszközök állnak rendelkezésünkre, míg az egész állami apparátus a liberálisok rendelkezésére áll. Faljegyzéseiket nem tépik le, gyűléseik szabályok, a cenzura nem zavarja őket és beszélhetnek a rádióban.

Ezzel szemben a mi gyűléseinket megakadályozták, vagy könnyűfegyveres gázokkal zavarják meg.

A minap Resicán ugyanaz történt, ami vasárnap Bucarestben. A választók többsége azonban tudja, miről van szó.

Az újságírók a vasgárdával kötött választási megegyezés iránt érdeklődtek, mire Maniu a következőket válaszolta:

A megnevezett pártum

— Előző nyilatkozataimnak megfelelően hangsúlyozom, hogy ez a megegyezés kizárólag a választások szabadságára vonatkozik és semmilyen befolyással nincs politikai céljainkra, vagy módszereinkre. Tiszta technikai megegyezés, amely abból a hitből fakad, hogy sem az államhatároknak, sem a kormánypártnak nincs joga ünni a polgárok legszentebb jogait. Biztosítani akarjuk a választások tisztaságát. A választás nagy ünnep kell, hogy legyen, nem pedig alkalom a polgárok korumpálására és megaláztatására. Mi demokraták vagyunk, védjük a demokráciát és az alkotmányos monarchiát. Meg akarunk menteni az országot a fenyegető diktatúrától. Konstruktív nacionalizmus hívei vagyunk, vissza akarjuk nyerni azt, amit a nép az elnyomatás századaiban elvesztett, de tiszteljük a jogrendet és az ország polgárainak elidegeníthetetlen jogait.

Arra a kérdésre, mi a véleménye Tata-

rescu rádióbeszédéről, a következőket mondotta Maniu:

Válasz Tatarescu rádióbeszédére

— Mint tudják, engedélyt kértem a rádiótársaságtól, hogy ugyanazon a helyen válaszoljak Tatarescunak, ahonnan ő az én politikámat támadta. Kérésemet elutasították és a cenzura komolyan megakadályozza Tatarescu diktatórikus rendszerével kapcsolatos érveim leközlését. Ami az előző liberális kormány megvalósításait illeti, az a közmondás jut eszembe, hogy minden cigány a maga lovát dicséri. A nemzeti parasztpártnak Erdély érdekében kifejtett tevékenysége sokkal inkább él a közvélemény emlékezetében, semhogy ebben a kérdésben Tatarescunak válaszolnom kellene. Javaslátot nem is tehettem nekem, minthogy a választási kampány kellős közepén elmondotta ezt a beszédet. Tatarescu beszéde Lepadatú és Valer Pop támadásai bizonyítják, hogy mennyire idegesíti a kormányt saját politikai helyzete.

Negyedmillió zsidó számára van hely Dél-Palesztinában?

A Szináj-félsziget volt kormányzójának érdekes előadása Londonban a Negevről

London, december 16. C. S. Jarvis őrnagy, a Szináj félsziget volt kormányzója, beszédet tartott Londonban, az Anglo Palestine Club keretében a palesztinai felosztási tervről. Ezzel kapcsolatosan felvetette a délvédelmi Negev kérdését.

Jarvis azzal a javaslattal foglalkozott, amely arra irányul, hogy Palesztinának ezt a déli részét, amely lakatlan és megműveletlen, a tervbe vett zsidó állam területéhez csatolják. A kormány számadatai szerint 50.900 arab és 49.800 nomád beduin él a Negeven. Ezek a számok azonban — mondotta Jarvis — bár hivatalos jelentésből származnak, kétségtelenül hamisak. A Negev északi részén tekintélyes arab lakosság él. Bizonyos, hogy csak fokozódna a vita, ha az országnak ezt a részét is a zsidó államhoz csatolnák. Az arab agitátorok be akarják beszélni nekünk, hogy a beduinok készek bevonulni Palesztinába, hogy megvédjék ottani testvéreinket. Ez azonban ostobaság. A beduin nem tekinti testvérenek a felahot.

Ezek az urak megpróbálnak letagadni mindenki által ismert dolgokat. Senki sincs ebben az országban, aki ne tudná, hogy a mai kormány — jellegű. Kormánypárti képviselőjelöltek szájából hallják az emberek, hogy Tatarescu módosítani akarja az alkotmányt, mégpedig nyilván nem a mi érdekeinkben, hanem a diktatúra érdekében.

— Ami pedig Tatarescu fenyegetéseit illeti, azok engem nem érdekelnek. Megyek előre az én utamon. A mi pártunk utja a nagy román állam érdeke győzelméhez kell, hogy vezessen.

Titulescu cikke

Végül Titulescu cikke iránt érdeklődtek az újságírók.

— Meg vagyok győződve — válaszolta Maniu — hogy Titulescu az igazság ismeretében írta meg cikkét, minthogy boldog vagyok, hogy Titulescu a mi listáinkon jelöltette magát, ami ismételtén a demokratikus elvek iránti hűségünket bizonyítja, illusztrálja külpolitikai felfogásunkat, amelyet a román államnak világosan, kétértelműség nélkül kell alkalmaznia. Abban a pillanatában, midőn Titulescu vállalta a mi listáinkon való jelöltését, mindenki-nek tudnia kellett, hogy a liberális párt és Tatarescu kormánya elkeseredett dühvel fogják rávetni magukat a volt külügyminiszterre. Ami a liberális párt harci módszereit illeti, ezen a téren meglepetés nem érhetett bennünket.

Ellenkezőleg: kizsákmányolójának tekinti. Ma békés ember a pusztá beduinja, mert a palesztinai zavargásokkal semmilyen kapcsolata nincs. Ha azonban zsidó állam és zsidó rendőrség alattvalóvá teszik őket, úgy bizonyára kitörnének a zavargások.

Jarvis őrnagy ezután a Negev déli részével foglalkozott. A Negev déli részén — mondotta — alig ezer arab él. Ezért az a véleménye, hogy huszezer zsidó könnyen és gyorsan gyökeret verhet ezen a vidéken. Ha azonban megoldják a vízellátás kérdését, úgy százezer, sőt talán egyne-gyedmillió zsidó is elhelyezkedhetik itt. Észnek az embereknek viszont számolni-ok kell az ottani nehézségekkel és meg-pórbáltatásokkal. Husz évvel ezelőtt mon-dottam, hogy a Negevnél nincs jövője. Azóta azonban, hogy láttam a zsidó tele-pések teljesítményeit, amelyeket hason-lon reménytelen területeken produkáltak, megváltoztattam nézeteimet.

A kastélyok összeesküvése

A csuklyások külföldi kapcsolatai

Párizs, december 16. Kik, azok, akik a csuklyás összeesküvés mögött vannak? Honnan kapták a pénzt és fegyvereket? Milyen külföldi erők állnak mögöttük? Ezek a kérdések izgatják még mindig a francia közvéleményt.

A rendőrség most ebben az irányban nyomoz és nagy segítségére van az a titkosírással írt és azóta megfajított aktatór-meg, amelyet Delonele mérnök irodájában, a vasúti és hajózási jelzőlog társaság helyiségében találtak.

A legnagyobb figyelem von Potters bá-ró személye felé irányul. Őt tartják az ös-szeesküvés egyik legfőbb intőzőjének. Ő

volt egyben az összekötő a francia ös-szeesküvők és külföldi cinkosaik között. Ami-kor a botrány kipattant, nyomban átme-nekült a határon. Ezzel maga tett tanubi-zonyosságot bűnöségéről.

Most lassan fény derül ennek a kalan-dornak üzemeltetőire. Potters báró németzár-mazásu arisztokrata, aki összeköttetései révén megszerezte a francia állampolgár-ságot, de fenntartotta minden német ös-szeköttetését is. A báró ur már hosszú idő óta kémkedéssel foglalkozott. A francia állampolgárság megszerzésével könnyeb-ben utazgathatott Franciaország területén és a külföldön is. Tulajdonképpen a ké-

**NEMCSAK
MODERN
VONALAK...**

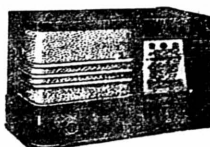
hanem
**KELLEMES HANG
TÖKELETESEN**

**SZABALYOZHATÓ
SZELEKTIVITÁS
NAGY LEADÓ-KERESŐ
KIFOGÁSTALAN VETEL
RÖVID HULLÁMON**

az új Siera készülékek
felülmúlhatatlan tulajdon-ságai.

Kérje
szállí-tójától
a Siera-
Radio
készü-lékek
új modell-jeinek a be-mu-tatását.

Siera Radio

felismerve az új piros Philips Miniwatt lámpák-t és állandóan dinamikus RHEO hangszóróval

mek kettős szerepét játszotta, de valójá-ban mindig a Gestapo embere volt.

Kitűnő összeköttetései voltak a német nehézipari körökben és a francia reakció-sok között. Csak természetes, hogy az összeesküvésben vezető szerepet játszott. Egyébként az is természetes, hogy az összeesküvők első dolga a fegyvercsempé-szés volt. A fegyvereket három oldalról hozták Franciaországba, Svájcban, Belgi-um és Spanyolországon keresztül. Sváj-con és Belgiumon keresztül azzal az ürüg-gyel jöttek a fegyverek, hogy azokat a köztársasági Spanyolországnak szánták. Ha ezek mind eljutottak volna Spanyolor-szágba, akkor a spanyol köztársaságiak már régen fölös fegyverekkel rendelkezné-nek.

A fegyvereket először a határon rakták le. Onnan elvitték egy szomszéd községbe, onnan egy kastélyba, majd egy másik kas-télyba. Mindenütt hagytak belőlük vala-mit, végül teljesen eltűntek és csak most, a házkutatások során kerültek újra fel-színre. A kastélyokban elrejtett fegyve-rek miatt ezt az összeesküvést köznyelven „a kastélyok összeesküvése” nevezik.

Az sem kerülte el a hatóságok figye-lmét, hogy a házkutatások során előkerült fegyverek túlnyomórészt olasz és német gyártmányuak.

Az összeesküvők teljesen katonai ala-pon szervezkedtek. Tizenegy ember alko-tott egy szakaszt, három szakasz egy egy-séget, négy egység egy zászlóalj, két zászlóalj egy ezredet. Minden összeesküvő megkapta a beosztását és mindegyiknek jutott egy puská, egy automatapisztoly és több kézigranát.

Arról is beszélnek, hogy az összeeskü-vők repülőgépekkel is rendelkeztek. Érde-kes, hogy Duseigneurt az összeesküvők „az érsek” néven emlegették.

A folyamhajtó jelzőlogintézetben le-foglalt iratok még sok nagyon érdekes tit-kot rejtgetnek. A rendőrség azonban a nyomozás érdekében még nem hozta azo-kat nyilvánosságra.

**Minden zsidó szavazat eldöntheti
a zsidó lista sorsát**

A Zsidó Párt kiküldötteinek szilágymegyei diadalutja

Leikesen fogadta Szilágyság minden városa dr. Kertész Sámuel képviselőjelöltet. Brassóban is példás figyelemmel sorakozik a párt mögé a zsidóság

Cluj, december 16. A Zsidó Párt választási frontjának egyik biztos pillére a szilágymegyei zsidóság, mely odaadó lelkesedéssel áll a Zsidó Párt önálló listájának szolgálatában. Vasárnap és hétfőn a megye zsidó lakta városában dr. Kertész Sámuel, a zsidó lista vezetője, dr. Weisz Jenő és dr. Kertész F. Miklós kolozsvári kiküldöttek társaságában tartottak lelkes hangulatú gyűléseket. A kortecscapat első utja Tasnádra vezetett, ahol dr. Fischer László ügyvéd lakásán a választási propaganda gyakorlati eszközeit beszéltek meg. A kiküldöttek meggyőződtek róla, hogy Tasnádi zsidósága lelkes egyhangúsággal áll a Zsidó Párt mögött.

Miért kell a Zsidó Pártot szavazni?

Innen Erdmihályfalvára vezetett a delegáció utja, ahol, bár az autó három óra késéssel érkezett, óriási tömeg várta a Zsidó Párt delegátusait. Deutsch elnöki megnyitóját után László Iván, a lista jelöltje tartotta meg beszédét. A jelenlegi politikai helyzetben a Zsidó Párt az egyetlen lehetőség a zsidó érdekek megvédésére. Elmondotta, hogy eddig a Magyar Párt tagja volt, de az idők során mindenkinek meg kellett győződnie arról, hogy a zsidók helye a Zsidó Pártban van. Dr. Kertész Sámuel tartotta meg ezután beszédét. Valahányszor a zsidó egység megbomlott — mondotta, — mindannyiszor nagy csapás szakadt az ország zsidóságára. Így volt ez négy évvel ezelőtt, amikor a zsidóság nem teljesítette kötelességét és így képviselőt nélkül maradt az ország házában. Ismertetve ezután a zsidók parlamenti képviseletének fontosságát, majd pedig dr. Markovics Ernő buzgó beszéde után a gyűlés véget ért.

A nagykárolyi zsidóság a Zsidó Párt mögött

Innen Nagykárolyba rándult el a delegáció, ahol sokszáz tömeg már órák óta várta a Zsidó Párt kiküldötteit. Roth Lajos elnök nyitotta meg az ülést és üdvözölte a zsidó lista büszke vezetőjét, dr. Kertész Sámuelt. Dr. Kertész tartotta meg ezután magvas programbeszédét. Rámutatott annak veszélyére, ha a zsidóság a képviselőházból képviselő nélkül marad. A zsidóság terhére elkövetett jogfosztások nem történhetnek volna meg, ha a parlamentben zsidó képviselők ültek volna. A zsidó parlamenterek kötelessége megvédeni a zsidóságot a fenyegető veszélyek ellen és kereszttül harcolni a zsidó népnek a munkához való jogáért.

A Zsidó Párt vezető munkája

Dr. Kertész F. Miklós központi kiküldött a zsidó ifjúság súlyos helyzetéről beszélt. Felhívja a zsidókat, álljanak egyöntetű lelkesedéssel a Zsidó Párt mögé. A választási harc csak kezdete annak a szervezési munkának, mely a Zsidó Párt kebelében most van folyamatban. Végül dr. Weisz Jenő tartott nagyhatású beszédet, amit a közönség színni nem akaró tapsal fogadott. Wohlberg Oszkás jidás nyelven mutatót rá, hogy miért kell a zsidóságnak a Zsidó Pártot szavazni. Roth Lajos emelkedett szavakkal zárta be az ülést. Ezután a Zsidó Párt kiküldött a két orthodox hitközség rabbijánál tett látogatást, akik támogatásukról biztosították a Zsidó Pártot.

A zsidó képviselők két eszme szolgálatában

Másnap délelőtt Zsibón tartott gyűlést a párt. A gyűlésen, munkanap ellenére is szép számu közönség vett részt. Janovitz Emil, a párt zsidó elnöke üdvözölte a delegációt, majd a község 80 éves rabbija, Klein Samu, a kolozsvári Klein Elijáhu atyja, tartott nagyhatású beszédet. A zsidó képviselőnek két eszméért kell harcolnia: a 10 parancsot betartásáért és a szabadság, egyenlőség, testvérség eszméinek diadalra juttatásáért, mert ez jelenti az igazi demokráciát. A költői lendületű beszéd után dr. Kertész F. Miklós az ifjúság támogatását kérte, majd dr. Kertész Sámuel tartotta meg programbeszédét. Dr. Weisz Jenő és Wohlberg hitközségi elnökök beszédei után a gyűlés lelkes hangulatban véget is ért.

Zilahon, Szilágysomlyón, Szilágycsében is nagy lelkesedéssel várja a zsidóság a választások napját.

A szilágymegyei lista a következő: 1. dr. Kertész Sámuel Szilágycsén, 2. dr. Karl Ernő Zilahon, 3. Waldmann Lajos Krasznán, 4. dr. Havas Ferenc Szilágycsén, 5. László Iván Erdmihályfalva, 6. Jermén Bertalan Zsibón.

A brassói propaganda

Brassó, december 16. Brassóban a Zsidó Párt lelkes választási tevékenységét dr. Springer Arthur irányítja. A brassói zsidó párti tagozat összes zsidó választóihoz személy szerint juttatta el a párt propaganda

anyagát. A hitközség kebelében annak vezetői élénk propagandát fejtenek ki és a zsidóság lelkesen és figyelemmel várja a választások napját.

Grosz Péter „kötés”-utja

Bucuresti, december 16. Grosz Péter, egykori felekezeti lapszerkesztő, hamisított ajánlással tárgyalásokat folytatott az ortodox központi iroda nevében a kormány párt

KÖZGAZDASÁG

Üzleti levelek

Bucuresti, december 16. (Az Uj Kelet tud. Talán kezdjük a heti beszámolóinkat arról, hogy a bucaresti lapvállalatoknál igen élénk mozgás észlelhető. Nemrégiben kelt szármára az a hír, hogy az ország néhány igen jelentős napilapjánál részben a tulajdonosok összetételében, részben pedig a lapok irányításában történt jelentékeny változás. Most másik két érdekes, bár kisebb tranzakcióról számolhatunk be.

Uj naplap: Avantul

Most hagyta jóvá az ifjúi törvényszék az „Avantul” részvénytársaság megalakulását, amely azonos elnevezéssel napilapot ad ki.

Az új vállalat alapításában résztvesznek: a „Vremea” nyomdaipari rt., a hason

Leszállított árak a REVUE-ben

nevi hetilap kiadótulajdonosa, V. Al. Donescu, a Vremea igazgatója, C. A. Donescu, a Vremea főszerkesztője, I. Anestin publicista, Petre Petrescu, stb. A vállalat alapítóképe mindössze egymillió lej.

A „Buna-Vestire”, amely Mihail Manolescu napilapja és a „Mindent a Hazáért” párt felhivatalos organuma, felhívással fordul egy 500 ezer lejes kölcsön lejegyzése érdekében olvasóikhoz és elvárataikhoz. A felhívás szerint a kölcsönt egy-két év múlva kamatmentesen fizetik vissza, vagy pedig — részvényt adnak helyébe.

Utólagos árengedményt kér szállítótól a hadügyminisztérium

Az állami szállítók körében óriási konszternációt kellett a nemzetvédelmi minisztériumnak az az elhatározása, hogy szállítóitól, a már véglegesen odaitélt munkálatok és megrendelések áraiból engedményt kér.

A minisztérium ugyanis egybehívta szállítóit és kifejtette előlük, hogy sok ipari nyersanyagnak, így például a pamutnak, nyersbőrnek, stb. a beszerzési ára jelentékenyen lecsökkent, azóta, hogy a kormány a megrendeléseit feladta. A minisztérium hivatkozik a szállítók belátására és arra kéri őket, hogy a nyersanyag olcsóbbodásának hasznából részesítsék a kincstárt és aránylagosan csökkentsék le a kialakított és elfogadott árakat.

A szállítók természetesen rámutattak arra, hogy a helyzet ebben a formában nem áll fenn. Elsősorban a szállítók a nyersanyagot nagyjából a régi, drágább árakon szerezték be, amit igazolni is tudnak. Másrészt megkérdőjelezték, hogy amennyiben a nyersanyag-árak időközben megdrágultak volna, a kormány hozzájárult volna a megállapított árak utólagos — felemeléséhez.

Újabb államkölcsönt bocsát ki a kormány

Mint befejezett tény emlegetik, hogy a választások lezajlása után a kormány

nyezőivel és ezen ajánlólevéllel járja az országot és kormány párti propagandát fejt ki a zsidó választók körében.

Bucurestiben többen gyanusnak tartották az ajánlólevelet, tudván azt, hogy az ortodox iroda nem foglalkozik semmilyen napilapitálkával és megmutatták azt a fővárosban tartózkodó Wesel főrabbinak is, aki megbotráncózással olvasta a központi iroda nevében írott sorokat.

A szatmár megyei pefektus fenyegetőzik

Satu-Mare, december 16. A szatmári prefektus különös módon altarja „népszerűsíteni” a kormány párti listát. Felhívta a zsidó kereskedőket és iparosokat és rájuk parancsolt, hogy ha a szatmári zsidók nem szavaznak a kormányra, áthelyeztetni a megyeszékhelyet Nagyváradra és Szatmárt faluvá zárliszi. Természetesen senki sem ugrik be a nevelés, üres fenyegetésnek.

Jöjjön be Nézze meg Válassza ki Küldesse haza

Mert Ön jár jól, ha nálunk vásárol

Minden vevő ajándékot kap

Üveg, porcellán, konyhafelszerelési cikkek

szaküzlete

Moskovits & Co.

Cluj, főpostával szemben.

Az emberek már azt is elfelejtették, hogy mit is követett el a Cagero vállalat? A vizsgálóbírói kihallgatások során elszűrült az egész szennáció és csak annyi maradt meg lényegében belőle, hogy a Cagero cég is ugyanabban a formában, módon és feltételek között vette igénybe a kompenzációs rendszert, ahogy előtte és utána az összes többi kompenzációs vállalatok csinálták.

Szinte senki sem szerzett róla tudomást, hogy a Cagero-ügy megérett a bírói tárgyalásra és az ifjúi törvényszék negyedik szekciójára december 10-re tűzte ki a tárgyalást.

A Cagero-ügy bírósági megvitatása azonban február 13-ig halasztást szenvedett, mivel az egyik védő nem jelent meg a tárgyaláson.

A Németország számára történő gabonavásárlásokra külön cég alakult Bucarestben

Németország egyik legnagyobb felvevő piaca a román gabonának. A vásárlásokat eddig főleg a bucaresti Sarex S. A. cég intézte.

Nem tudjuk, mi történt időközben, a lényeg az, hogy a német gabonaexportőrök új alapokra helyezték romániai üzleteik lebonyolítását. A berlini Reichstelle egész alatt Bucarestben új részvénytársaság alakult, amely a német gabonavásárlásokat fogja lebonyolítani.

Hírek szerint a Serax S. A. többé nem fog német számlára üzleteket kötni.

Dr. r. v.

Zátónya futott egy postahajó. Manillából jelentik: A „President Hoover” nevű amerikai postagőzös a napokban Zátónya futott Fommoza közelében. A hajón 650 utas volt, akik napokon, esetleg heteken át kénytelenek lesznek vesztelni mindaddig, amíg megfelelő segítséget nem kapnak.

Rabintul Comun. izr. orth. aut. din Cluj

Felhívás

Az összes, vágott kóser majorság forgalombahozatalával foglalkozók ezennel felszólítanak, hogy f. év december hó 16-19. és 20. napjain este 6-8 közötti órákban saját érdekében is feltétlenül jelentkezzenek a Bészdin és Wáád Hakászruv előtt (Str. T. Vladimirescu 13 sz. alatt a Schasz Chevra imaház előcsarnokában).

Ezen jelentkezés elmulasztása az áruházi jog megvonását vonja maga után.

Cluj, 5698. Tévesz 11.

Az aut. orth. izr. hitközség Rabbitanácsa

Szabad választások Máramarosban

Szombat, december 16. Oroszország nagy és hatalmas messzi van — mondogatták a hivatalnokok a távoli guberniákban, ha valamilyen ügyes-bajos polgár a cár törvényeire hivatkozva akarta kikaparni a maga igazát. Románia is nagy és a belügyminiszter bezzeg messze van — Máramarostól. Ha valaki szívesen a belügyminisztert emlegeti, körülbelül annyit ér, mintha a régi Oroszországban, valahol Irkutskban a cár után kiáltozott volna.

Mert a belügyminiszter százszor is kijelentette, hogy az összes pártok jelöltjei szabadon és háborítatlanul közlekedhetnek a megyékben. Ezzel szemben nézzük meg, mi történik vasárnap reggel Máramarossziget térségében.

Kilenc óra van, verőfényes december reggel. Sziget uccáin tipikus munkaszüneti kép: az utcákon odöngönek az emberek a főtérre. Fischer Tivadar dr kíséretével autóból ül, egy elinduljon Karácsonyfaútra és a két oldalra. Mielőtt a sofőr még rákapcsolhatott volna, a detektívönök odaugrik az autózhoz, kinyitja az ajtaját és így szól:

— Fischer Tivadar doktor?
— Igen, én vagyok.
— Ki akar utazni a megyébe?
— Természetesen.

— Sajnálom, rendeletem van arra, hogy nem hagyhatja el a várost.
— Van írásbeli rendelete? — kérdi Fischer Tivadar.
— Nincsen.

— Akkor nem érdekel a dolog. Sofőr, indítsa meg az autót!

Az autó elindul, de ugyanebben a pillanatban a detektívönök beleszúr a sávjába. Rendőrök és rendőrök jönnek futólépésben, körülveszik az autót. A sofőr kénytelen megállni.

— Mit jelentsen ez? — kérdik az autósasai.
— Tessék megérteni — mondja a detektívönök —, hogy önök nem mehetnek ki a megyéből. Most kénytelen vagyok önöket a rendőrségre kísérni.

A főtérre ezalatt összeverődnek a zsidó röklők és izgatottan nézik, hogyan alakulnak meg a Zsidó Párt emelkedő propagandaújtát. Fischer Tivadar és a párt elnöke kiszállnak az autóból. A rendőrök és csendőrök szíves invitálására a Zsidó Párt elnöke kijelenti, nem megy a rendőrségre, mert semmi dolga sincsen ottan. Ha annak tőle valamit, küldjenek írásbeli idejűt. A rendőrök még kapacitálják egy darabig a nyílt utcán a zsidópárti vezetőköt, majd szabad utat engednek Fischer Tivadarék, aki felmegy szállodái szobájába.

A második kísérlet — Feltétlenül ki kell jutnunk a falvakba — mondja fent a szállodai szobában Fischer Tivadar. Az autó üresen elmegy az állomásra, ahol utközben feltartóztatják, a sofőr azt mondja, hogy egy érkező utas elébe áll. Két ur gyalog kimegy az állomásra, felülnek az autóra, s a mellékkocskán kiállnak a kamarai utra, a kisállomáshoz, megvárnak engem.

Az autó és a két ur külön-külön elindulnak egy állomásra; Fischer Tivadar másodikkal ártatlannak látszó setára készül. Elérkezik a főtérre, bemegy a postahivatalba, ahol elolvassa az összes hirdetményeket; detektívönök mindenütt a nyomában vannak. Átjáró házakon, rövid uccaközökön és vissza sétál. Az egyik fordulónál nem látja többet a detektívönököt. Ugyáztáskák elrejtette a nyomot. Gyorsan ki a kisállomáshoz. Amikor kibukkan a Grödl-villa elé a kamarai utra, a sarkon már ott áll a régi ismerős — a detektívönök.

Versenyfutás az autózhoz — teszt semmit; a detektívönök egyedül a rendőrségre se híre, sem hamva. A kisállomáson áll Fischer Tivadar doktor a kisértével. Szemben a másik oldalon, a Grödl-villa előtt a detektívönök. Most egyszerre egyik mellékkocskából befordul az autó, és el már a két ur, aki a nagyalállomásra szállt fel, megállják a detektívönököt, azaz méterrel tovább robognak, csak állítják le a gépet. Fischer Tivadar és a sofőr futni kezdenek az autó felé, utközben megismerik egy fiakkor üresen, de nem megállni, hogy felvegye a Zsidó Párt autóját, merthogy fuvarra van rendelve. A Zsidó Párt elnöke tovább fut és szalad a detektívönök is, de Fischer Tivadarék már az autót, beugranak és az autó már egyenesen Szigetkamara felé. A vámpárral rendőri ugrik az autó elé s ültől a kocsival emeli fel mindkét kezét. Az autó megáll.

Fischer Tivadar doktor? — kérdi a sofőr.
— Igen, én vagyok.

— Uram — mondja a rendőr —, én nem politizálok, nekem parancsom van. Ön nem mehet keresztül ezen az uton.

— Forduljunk meg — adja ki a sofőrnek a parancsot Fischer Tivadar. A gépkocsi megfordul s a bentlők utasítására nyomban befordul az egyik sáros mellékkocskába.

— Valahogy egéretut kell nyerni — tanácskoznak a bentlők. Valahol a mezsei uton ki kell jussunk a városból.

Az autó cikk-cakkban halad egyre sárosabb uccákban, végre kiér a mezőre, de akkora sártengerbe, hogy se előre se hátra nem lehet menni. Nagy ügyvel-bajjal visszafordul az autó, s újra kikanyarodik a kaszárnyák mellett a kamarai utra. Ahogy kiér az országútra, újra ott a régi ismerős: a detektívönök. Ezúttal azonban nincs egyedül. Valahonnan egy bricskát rekvirált, annak a bakjáról kémleli a terepet, a bricskán néhány rendőrtiszt ül. Nagy örömmel fedezik fel a sár miatt visszafordulni kényszerült autót. A detektívönök odaugrik az autózhoz, kinyitja az ajtaját, begyömöszöli magát a zsufolt kocsiába, s kiadja a parancsot: gyertek a rendőrségre.

A rendőrségre nagy tisztelettel fogadják a karavánt, a rendőrtisztek elkuszálják magukat: a Zsidó Párt vezetői előtt: parancs, parancs.

Nincs mit tenni. Ma már nem lehet kimenni a falura. Fischer Tivadar dr elindul megkeresni a vármegyei pefektust, hogy til-

A TUNGSRAM Szakértők

ingyen

VIZSGÁLJÁK FELŐL RÁDIOKÉSZÜLÉKEIT

FORDULJON BIZALOMMAL A „RADIO EXPERT TUNGSRAM” FELIRATTAL ELÁTOTT SZAKSZERZŐKHEZ, KÉSZÜLÉKEIT OTT SZAKSZERŐEN VIZSGÁLJÁK FELŐL

lakozzék a törvénytelen korlátozás miatt. A prefektus nincs otthon — éppen most utazott el valahova. A többi tisztviselő vonogtatja a vállát s bólogat a fejével: a prefektus nélkül nem tudnak csinálni semmit.

Hogy Franasovici miniszter küldött volna valami táviratot a Zsidó Párt választási szabadságáról? Lehet, lehet...

De Oroszország nagy és az Atyuska messze van... (I. I.)

ben a részben közülük még mindazokat a fontos rendeleteket, szabályzatokat, a kereskedelmi és ipari életet érintő információkat, amelyek a mindennapi életben szükség van.

Az Uj Kelet naptár-évkönyve 1938 január 1-re jelenik meg és bolti ára 40 lej lesz. Az Uj Kelet előfizetői azonban ezt az értékes könyvet önköltségi áron, 15 lejért fogják megkapni. Kérjük mindazon előfizetőinket, akik igényt tartanak naptár-évkönyvre, hogy azokon a helyeken, ahol helyi megbízottaink vannak, közülük igényüket a naptár árának egyidejű befizetésével az Uj Kelet megbízottjával. Azok az előfizetők pedig, akik olyan helyiségekben laknak, ahol nincsen eladó helyi megbízottunk, szíveskedjenek legkésőbb december 25-ig írásban közölni óhajukat, hogy igényt tartanak-e a naptárra, egyidejűleg pedig mellékeljék békében a naptár önköltségi árát, 15 lej.

Ezt a rendkívüli kedvezményt természetesen csak olyan előfizetők vehetik igénybe, akik előfizetési díjaikkal rendelkezők. Felkérjük tehát hátralevő előfizetőinket, hogy hátralevő díjukat a naptár-igényléssel egyidejűleg megbízottainknál, illetve kiadóhivatalunknál kiegyenlítsék szíveskedjenek.

Nyomatékosan kérjük előfizetőinket, hogy úgy a személyes, mint az írásbeli igényléseket legkésőbb december 25-ig juttassák megbízottainkhoz, illetve kiadóhivatalunkhoz, mert a naptár-évkönyvünk csak korlátozott példányszámmal nyomtatunk.

Január 1-én jelenik meg az Uj Kelet gazdag tartalmu napár-évkönyve Előfizetőink figyelmébe

A polgári újév alkalmával az Uj Kelet szerkesztősége rendkívül gazdag tartalmu és irodalmi nivóju napár-évkönyvet ad ki. Az Uj Kelet napár-évkönyve két részből fog állni. Az első rész — amelyet Schön Dezső szerkeszt —

ben színes és változatos gyűjteménye a zsidó irodalomnak, tudományának és lexikográfiának. Ebben az 52 cikkben fel vannak jegyezve a zsidó élet, a zsidó kultúra és a zsidó kultúra legfontosabb eseményei.

A napár-évkönyv második része az általános rész, amely ugyancsak közel száz oldalon közli a polgári naptárt, valamint a szükséges naptári tudnivalókat, közl ezenkívül egy modern kis világlélektörténet és egy rendkívül praktikus közgazdasági lexikont. Eb-

NEKÜLÖZHETETLEN TÁRGY

ÜZLETEMBERNEK ÉRTÉK MINT DIÁKNAK

a szép, törhetetlen és tartós SHEAFFER'S tollból, egyaránt alkalmas mindennapi használatra és ünnepi alkalomra.

Szerezze be a SHEAFFER'S VACUUM tollból, mely a világ legjobbja és ajánlja barátainak is, mert SHEAFFER'S platinahegyű fehérszemes tolltollal az amerikai gyártás legfőbb garanciát vállal minden tekintetben.

Kapható az ország minden jobb Kárpát és papír kereskedéseiben.

Könyv- és papír kereskedéseiben.

Utánnyos árak, 600.-tól 3000.-ig.

SHEAFFER'S

W. A. SHEAFFERSON CO., Fort Madison, Iowa, U.S.A.

Generalvertretung für Rumänien:
A. Kohnen & Co.
Bukarest, 10, Republica

Leon Blum a Népszövetségből való további kilépések megakadályozását kéri cikkében Angliától

A PAT cáfolja, hogy Lengyelország a népszövetségi tanács gyors összehívását kérte

Párizs, december 16. Leon Blum miniszterelnök helyettes a Populaire hasábjain cikket írt és az olasz kilépéssel kapcsolatban felszólította Angliát, hogy Franciaországgal közösen akadályozzák meg a további kilépéseket, melyek a Népszövetség teljes csődjéhez vezethetnének.

Az olasz esti lapok e cikkről írt kommentárjaikban megjegyzik, hogy Blum ezzel a felhívással máris elismerte azt, hogy London és Párizs továbbra is a kisebb nemzetek felett akarnak rendelkezni.

Mint egyidejűleg Genfből jelentik, a La Tribune de Genève Olaszországnak a Népszövetségből való kilépésével kapcsolatban megállapítja, hogy ezen lépés az angol külügyminiszter számára bizonyos mértékben tanácsot jelent, azt a tanácsot jelenti, hogy ne próbálkozzék tovább a két tengely közti kompromisszummal a Népszövetség megerősítésének alapján. Mussolini kezdeményezése lehetővé tette a Führer számára, hogy az angolok értesítésére adja, miszerint, be kell szüntetniük olyan politikai kombinációk feltevését, melyek-

ben a Népszövetség valami szerepet játszana. Az angoloknak le kell mondaniuk ezen módszerről, amikor Németországgal tárgyalnak. Ez az igazi értelme az olasz nyilatkozatnak. Ami Franciaországot illeti, tudni fogja, hogy mostantól fogva Németországgal fontosabb szerződéseket nem lehet kötni, csak közvetlen tárgyalások útján, harmadik hatalom befofolyásától mentesen. Tehát ezzel a két állammal a jövőben csak a Népszövetség és Moszkva kizárásával lehet tárgyalni.

Mint Varsóból jelentik, a PAT cáfolja, hogy Lengyelország kérte volna a népszövetségi tanács sürgős összehívását a genfi intézmény reformja érdekében.

Ankarai jelentés szerint Törökország fenntartással élt a Népszövetségnél, annak bizottsági határozatával szemben, az alexandrettei szandzsák választási ügyében.

— Diákotthon a fővárosi rendőrprefektúra épületében. Bucarestből jelentik: A rendőrprefektúra épületének emeletén mintaothot rendeztek be 350 egyetemi hallgató számára.

SPORT

Vasárnap tartja évi közgyűlést a temesvári Kadima

Timisoara, december 16. (Az Uj Kelet tud.) A temesvári Kadima zsidó sportegyesület december 19-én, vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel a Zsidó Kultúrotthon helyiségében tartja éves közgyűlést.

Temesvári zsidó sport- és társadalmi körökben érdeklődéssel tekintenek a Kadima vasárnapi közgyűlése elé, amelyről olyan vezetőleg megválasztását várják, amely a gazdagmulta temesvári zsidó sportegyesületet ismét bekapcsolja a pozitív zsidó sportélet vérkeringésébe.

Csak cöviden...

Az aradi Hakoah asztali teniszszakosztálya vasárnap a zsidó iskola tornatermében kerülti versenyt rendez, amelyen a rendező egyesületen kívül az SGA, Tansylvania, Kolping és a Fortuna versenyzői vesznek részt. A kerületi verseny három első helyezette részt vesz a karácsonykor Bucearestben rendezendő Román Kupa versenyeken.

Az angol Southend-Chrysal mérkőzésen az utóbbi csapat kapusa úgy akarta védeni a tizenegyet, hogy a tizenegyes rugó csatár szemébe nézett, egyenesen szuggérálta. A csatár erre akkorát lőtt, hogy a lövés a kapust labdától együtt bevitte a hálóba és a derék hipnotizőr még örülhetett, hogy csak négy bordája törött el. De ne ijedjenek meg a kapusok: Angliában is tíz évben egyszer fordul elő ilyen...

Brunner Melitta, volt osztrák műkorcsolyázó bajnoknő felcsapott profinak és most Amerikában bemutatkozik vesz részt. Bécse írt levelében ezeket írja: „A 32 tagú társulat csillaga vagyok. Jelenleg Texasban tartózkodom, ahol nappal 30 fokos hőség van, az emberek szabadidejüket a fürdőkben töltik, este azonban örömmel rohannak a jég-palotákba”.

A december 26–29-i Román Kupa asztali-teniszversenyen a legjobb Haghibor gárda vesz részt Diamantstein Ernővel az élen. Diamantstein egyébként pompás formában van, a Román Kupa versenyen való jó szereplése biztosra vehető és így minősítheti magát a londoni világ bajnokság versenyéin. Diamantstein a román csapat egyik esélyes tagja.

A bécsi Vienna Egyiptomi turára indult. December 24-én Kairóban játszanak először a bécsek. Alexandria, Port-Said, majd ismét Kairó a további állomáshegyük. Tárgyalnak egy televízió egyesülettel is. (Palesztina is komolyan készül a görögök ellen.)

Az angliai Oaklandban történt egy futball-mecsen, amelyen hatvan ezer ember izgul, üvöltött és tombolt. A megafon néha rekedten felüvöltött, de hálba, mert egy szót sem lehetett érteni. Iszonyu lármá volt az egész mérkőzés alatt és csak az izgalmak lecsillapulása után értették meg, hogy mit akart a megafon. A győztes gól szerzőjének szólt az üzenet, hogy feleségének ikrei születtek. A meccs hőse, Harry Littell, azonnali futball-dresszen elrohant váratlanul „szép számban” megszapordított családijához.

Az első regény Adyól: Tavasz Váradon. Nagy Andor írta ezt a pompás új regényt „a fiatal Ary életéből”. EPOCHÁ kiadás, 316 lap, füve 132 Lei, kötve 158 Lei. Uj EPOCHÁ könyvek: Benamy: Európától Ázsiáig, füve 79 Lei, kötve 106 Lei, Arnold Zweig: Vihar Palesztina felett, füve 132 Lei, kötve 158 Lei Lepagenál Cluj. Postán utánvétellel. Kérjen ingyen nagy jegyzéket Lepagenál Cluj.

Megnyit BUCURESTIBEN a nagy „Gociman” szálló

Bul. Dinica Golescu 29, a Gara de Nord-nál (érkezési oldal). A legmodernebb kávéház és abszolút szerény árak. Tiszteletdíj és utazóknak 20% kedvezmény.

SZÍNHÁZ·FILM·MŰVÉSZET

Halljad havas, halljad...

Mit írt a külföldi sajtó a Jézusfaragó ember bemutatójáról

„Erdélyinek kell lenni ahhoz hogy ennek a darabnak varázslat teljes mértékben élvezhesse az ember.” (Pesti Hirlap.)

„Gyönyörű írás, költői írás. Lehunytt szemmel hallgatjuk Nyírő csodálatos zenésű szavait.” (Nemzet.)

„Áhitattal kell nézni és hallgatni azt a heroikus küzdelmet, amely a színpadon a mindennapi kenyérért és általában a lélekzetért folyik s áhitattal kell nézni a Krisztusba vetett hitet, amely témája tulajdonképpen az egész darabnak.” (Prágai Magyar Hirlap.)

„Ahogyan a Jézusfaragó ember elindul, ahogyan Nyírő az első felvonást felépíti, az fojtottsággal és feszültséggel zavaróan vonal d'fama.” (Budapesti Hirlap.)

„Uj vallást terem: a szintizista, fényes és hamisítatlan irodalom vallását.” (Reggel.)

„Nyírő József, az „Uz Bence”, „Az Isten igájában” kiválósgos rangu regényírója, ma mint hatalmas szavú d'fama-író jelentkezik. Kétszese öröm, hogy a szín-házi konjunkturák idejében a vallás ígért ma egy mély meggyőződésű, igazi író hírdeti.” (Az Est)

A Jézusfaragó ember kolozsvári premierére már csak néhány jegy kapható, de a második és harmadik előadás jegyeinek nagyrésze is elővételben elfogyott. A pénztár már a hétfői negyedik és keddi ötödik előadásra árusítja a jegyeket.

legszebb modern dalokat énekli. Partnere Gene Raymond.

MUNKAS MOZGO MUSORA:

Csütörtök, péntek, szombat és vasárnap 3, 6 és 9 órakor: I. A lázadó. Monumentális filmdráma. Fősz.: Clark Gable és Franchot Tone. II. A titkosrendőr. Izgalmas gangster-dráma. Fősz.: George Brent és Bette Davies. III. Journal.

CAPITOL MOZGO MUSORA:

Bajazzo. Richard Tauber, a bécsi Hof-oper világhírű tenoristája. További szereplők: Duna Stefi és Diana Napier.

EDISON MOZGO MUSORA:

Gála előadás: I. Nászt feláron, főszerepekben: Verebes, Kabos, Dely, Agai, stb. II. Garcia futárja. A spanyol háborúban lejáró kámtörténet, főszerepekben: Wallace Beery. III. Uj hradó. Mickey

RÁDIÓ·MŰSOR

Péntek, december 17.

Bucearesti, 6.30: Torna, vidám zene, lemezek, orvosi tanácsadó, szakelőadás, hírek. 13: Hírek, lemezek. 14.10: Hírek. 18: Marcu zenekar. 19.45: Felolvasás. 20.05: Egyházi hangverseny az evang. templomban, Schlitz Henrik énekara, Stadelmann orgonaművész. 20.40: Felolvasás. 21: Európai hangverseny. 22: Lemezek. 22.45: Vendéglői zene.

Budapest II. 7.45: Torna, hanglemezek, érend. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 13.05: Enek zongorakísérettel. 13.30: Hírek. 14.30: Zenekar. 15.40: Hírek. 17.15: Diákféltőre. 17.45: Hírek. 18: Szalonzene. 18.55: Sportközlemények. 19.05: Kültügyi negyedóra. 19.20: Zongoraverseny. 20: Előadás. 21: A finn Európa-hangverseny közvetítése. 22.05: Hírek. 22.25: Cigányzene. 23.25: Hanglemezek. 24: Hírek angol nyelven. 24.05: Jazz. 1.05: Hírek.

Budapest II. 19: Szalonzene. 20.20: Gyorsírótanfolyam. 21: Előadás. 21.30: Lemezek.

— Gyomor- és bélbajoknál, a máj és epeutak megbetegedéseknél, reggel felkeltkor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet kortyozózt elfogyasztva igazán remek hashajtó. Kérdezze meg orvosát.

Bécs, 8: Könnyű lemezek. 11.50: Zongoraverseny. 19.35: Zene és énekek. 20.35: Hódolások. 21: Hangverseny. 22: Karácsony dalok. 23.30: Hangverseny.

Vasár, 7.45: Lemezek. 12.40: Lemezek. 17.15: Szalonzene. 21: Hangverseny. 23: Zongoraverseny. 23.30: Tánccene.

APRÓ HIRDETÉSEK

Magyarországi közéleti és kulturális hírek, közérdekű információk. Legújabb apróhirdetés 20% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Helyes levelet csak úgy továbbítunk, ha portó díjat mellékelve van.

Keresek bére egy jóhangú pianinót, rövid zongorát január 1-ére. Cim a kiadóba.

Ó-hatszobás helyiséget keresünk lehető belvárosban. Ajánlatokat Schwartz postafiókba (Regina Maria 12) kérünk.

Textilkereskedő társat keresek 3–5000 lejig. Nekem is van annyi. Jelige: „Garcia”.

Eladó finomkivitelű modern díszes kombinált szekrények, modern fotó, rekam. Műasztalos, Str. F. David 3.

Vioica szalonban P. Uniri 12, I. em. 1. és 2. em. fehérművek, ágyneműk, kávékészek, pizzamák a legkényesebb kielégítően legjobb kiállításban, legolcsóbb áron. Most hozott munkák nagy csontyi engedményt kapnak.

Selyemnyos hangulatlámpa eladó. M. tekinthető Balcan bizományi üzletben, Str. Iuliu Maniu 6. (Aszian).

Filodendron helyszíne miatt eladó. M. tekinthető Str. Paris 14. Jobb-a első ajtó után 3-tól 6-ig.

Suche Fraulein zu 2 Kinder für 14 Jänner. Adresse: Carol Friedmann Arad, Nr. Filipescu 26.

Házimunkára zsidó bejárónőt keresek. R. senzweig, Reg. Maria 6.

Nőülne 39 éves biztos állású érettségizett tisztviselő 10.000 Lei havi fix fizetéssel. U. lányok hozzátartozóinak levelét a kiadóba kérem „Discretio” jellegre.

Középkorú gyengélkedő urinó jobb csál nál teljes ellátást keres. „Középkorú” jelleg re a kiadóhivatalsba.

Keresek azonnal a német, vagy magyar kisaszonyt 4 éves kisfiu mellé. Cim Márcs Foch 65, földszint.

25 éve fennálló deszkarakatámba beülhet intelligens, művelt, agilis zsidó fiatal ember. Részletes fényképpel ellátott levelet „Szatmár” jellegre a kiadóba.

Egy nagyobb városban kerestetik egy d' lomás „Bét Jakob” tanítónő. Románul, magyarul tudók előnyben. „Praxissal” jellegre a kiadóba.

Kiadó központi különbejáratu szóba, kó teljes ellátással is. Str. Neulucea 1, II. emelet balra.

Hatodik gimnázista jeles tanuló olcsón a repetál, ebéd, vacsora kosztért is. Stern, Str. Neulucea 1, II. emelet balra.

HERDETES AZ ÜZLET LELEKE: HIRDESSIN AZ UJ KELETTEN

Egyetlen zsidó se hagyja magát eltántorítani attól, hogy a Zsidó Pártra adja szavazatát

"MOTT"-sarok

Minden pezsgő és bor halott,
csak egy maradt meg: MOTT.

HIREK

Az uralkodó meglátogatta a brassói hadianyaggyárat. Bucurestiből jelentik: Az uralkodó tegnap Mihály vajda társaságában meglátogatta a brassói hadianyaggyárat, majd folytatta útját Arad felé.

Ellenőrzés alá helyezik Mexikóban a hadianyaggyárat. Mexikóból jelentik: A kormány hadianyaggyáratot terjesztett a kamara elé a hadianyaggyáratnak a nemzetgazdasági miniszter által való ellenőrzése bevezetésére. A hadianyaggyáratot terjesztett a kamara elé a hadianyaggyáratnak a nemzetgazdasági miniszter által való ellenőrzése bevezetésére.

A'anyókné és bédugulásánál, valamint ezekkel járó derékfájás, mellzsorulás, dobogás és szédülési rohamok esetén reggelenként egy-egy pohár természetes kén-sósóvizet kell inni. Kérdezze meg orvosát.

A Völkischer Beobachter szerint a szlovén nemzetek ellen irányul a pártok feloszlására vonatkozó új cseh törvénytervezet. Rinnél jelentik: A Völkischer Beobachter más német lapok a pártok feloszlására vonatkozó csehszlovákiai törvénytervezettel találkoznak. A lapok szerint a törvény elsőben a szlovén nemzetek ellen irányul, akik a fogják magukat megfélemlíteni hagyni.

Tüsszentés,

köhögés,

krákogás,

gyógyász, különféle fájdalom, ingerült edényhangulat, rendes kísérő a zord időjárással és a hirtelen hőváltozásokkal. Ha van ilyenkor ház, ahol a család minden tagja egészséges. Óvatos emberek a házról ilyenkor nem szabad hiányoznia a valódi DIANA sóborosznak, mert a meghűlések és fertőzések elhárításában, megelőzésében, mint a már el nem ártható következmények enyhítésében, a fájdalom csillapításában, az általános szervezet felírásában és a módosított egészség gyors helyreállításában hatáskörük közreműködik. Mint száj- és torok-nyugtató (gargarizáló) szer meggyátolják a károsító csirák a szervezetben való telepedését és elszaporodását. Mint bedörzsölő (masszírozó) szer a szervezet felüdíti, ellenálló képességét fokozza és a kínos fájdalmakat rövid idő alatt elenyészteti.

Megérkezett Lisszabonba az új angol követség. Lisszabonból jelentik: Az újonnan érkezett angol követ: Sir Robert Selby nap érkezett meg Lisszabonba. Brit politikai körökben ennek a követcsere nagy jelentőséget tulajdonítanak. Selby ugyanis egy kedvelt portugál körökben és így nagyon alkalmasnak tartják arra, hogy a portugál, Anglia iránti portugál szimpatizát hatékonyan elősegítse.

Repülőgép 40 utas számára. Párizsból jelentik: Toulouseban a napokban készült el a 40 utas repülőgépnek a modellje, melyet 40 utas számára rendeznek be. A repülőgépnek hat motorja lesz és számos ülőhelye lesz. A gép hateret kilométert egy órában megtenni és ellenszállóként 350 kilométer fog repülni. Tíz ezer kiló súlyú és 600 kiló súlyú veszt fel. A repülőgép két emeletet terveznek, az alsó emeletet az utasok számára tartják fenn, míg a felső emeletet a nyolc egyénből álló kiszolgáló személyzet fog utazni. Ugyancsak az emeletre lesznek az irodahelyiségek és a konyha.

Hol szavaznak a kolozsvári választók?

Ony, december 16. Felhívjuk a zsidó választók figyelmét arra, hogy a december 20-iki választásokon betűrend szerint osztották be a választókerületeket Kolozsváron az alábbi sorrendben:

Az A és B kezdőbetűs nevek a Regele Carol II. elemi iskolában.

C, D, E a városbázán.

F, G, H a Piața Unirii Iparos Egyetben.

I, J, K, L az Avram Iancu ucai elemi iskolában.

lában.

M, N a Romei ucai minta elemi iskolában.

O, P, U, X, Y, Z, Sz, Q a Regele Ferdinand uti 2. sz. elemi iskolában.

R, S Sch a Baritiu ucai Gh. Baritiu füleceumban.

Sz, T, V, W a prefekturán.

Minden zsidó egykezzel idejében az urnák elé járulni és leadni szavazatát a Zsidó Párt) — (jelére.

Időjárás. Emelkedő légnyomás, váltakozó felhőzet, enyhe délnyugati szél, majd nyugati légáramlás, bőséges esők az ország részében, lasan csökkenő hőmérséklet. Ma délen a fővárosban 12 fokot mértek.

Tata-escu miniszterelnök Lengyelországba készül. Bucurestiből jelentik: A Tempo szerint a lengyel sajtó olyan értesülést közöl, hogy Tata-escu miniszterelnök rövidesen ellátogat Lengyelországba.

Lengyel tiltakozás Danzig város intézkedései ellen. Varsóból jelentik: A lengyel kormány tiltakozott bizonyos intézkedések ellen, amelyek a szabad város lengyel izei ellen irányulnak. A danzigi szenátus azt a választ adta, hogy az intézkedések csupán a zsidó cégek ellen irányulnak.

Közös frontot az antiszemitizmus ellen. Washingtonból táviratozzák: Az amerikai zsidó kongresszus legutóbbi rendkívüli gyűlésén fontos döntést hoztak. A gyűlésen az Egyesült Államok minden részéből közel 700-an jelentek meg. Hosszas vita után többek között a következő határozati javaslatot fogadták el: 1. Együtt fronton kell alkotni a keresztényekkel együtt, a zsidók elnyomása ellen. 2. A zsidó világgongresszust fel kell hívni, hogy követelje a Népszövetségtől a zsidók jogainak visszaállítását mindama országokban, ahol elkobozták emberi és polgári jogait. A Népszövetség gondoskodjon a jogok védelméről és biztosításáról a jövőben.

A vér felírásának előjából — kiváltképp olyan egyéneknek, akiknek beltrőlre elégtelen a ezért emésztése meg van zavarva és éjjel nem tud aludni — ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni. Kérdezze meg orvosát.

Londonban is lesz román vendéglő. Bucurestiből jelentik: A Capitala közli, hogy a párizsi kiállítás román vendéglőjének nagy sikere folytán Nagura szövetségi miniszter elhatározta, hogy hasonló vendéglőket létesít más európai centrumokban is. Párizs után Londonban rendeznek be román vendéglőket. A helyiséget már ki is szemelték.

Jubilál a bialai „Malbis Arumim”. Besztercei tudósítók jelentik: A napokban ünnepele a besztercei szegény zsidó gyermekeket felhúzó „Malbis Arumim” egyesület alapításának ötvenedik évfordulóját. Ebből az alkalomból különös ünnepségek részesítették Gođel Szabina urnót, az egyesület elnökét, aki a diszülésen ismertette az egyesület történelmét. Az egyesület kezdeményezője Horovitz Jenő, ezidőre Jeruzsálemben élő rabbi volt, első elnöke Julie Brecher urnó, továbbá megboldogult Ida Sennensieb asszony, akit diszülőnké választottak. Köszönetét nyilvánította mindezek iránt, akik az egyesület küzdelmes fejlődése során azt támogatták. Az elnök beszéde után Kallus Fanny urnó, a Zsidó Nőgyelet elnöke, majd dr. Halberg Ilia urnó, aztán dr. Herceg Paula (Wizo) tudósítotték a jubiláló együletet. Dr. Max Eschkeven, a hitközség elnöke, Gewürtz Márkus iskolaigazgató és dr. Halberg Gyula beszéde után Radó Leó titkárt méltatta az egyesület tevékenységét. Az ünnepet főruházási aktus zárta le. Kiosztották a szegény gyermekek között nyolcvan pár cipőt, 25 fiuruhát, 25 női ruhát és alsóruhát.

Sumuleanu professzor halála. Bucurestiből jelentik: Sumuleanu professzor, a Mindent a Hazáért párt ias vezetőtagja, tegnap este meghalt. A professzor Iasi, Prahova, Dorohoi és Bucurestiben volt jelölve. Sumuleanu régebben a nemzeti kenesztény párt tagja volt. Codreanu részvétel a temetésen több gárdista vezetővel együtt.

A Poale Cedek műsoros estélye. December 25-én, szombaton este a cluji Albina palotában műsoros-táncestélyt rendez a Poale Cedek iparos-egyesület játékos intezményével. A gazdag műsor pontosan kilenc óráig kezdődik. A rendezőség ezúttal is kéri a t. közönséget, hogy kezdés előtt jöjjen mindenki az estélyre, mert a műsor megkezdése után a terem ajtóit bezárják. Az eddigi előkészlőletek arra engednek következtetni, hogy a táncos-műsoros estély kitünően fog sikerülni. Nagyszerű büfé fog állni a közönség rendelkezésére.

Hőgörgöget temetett el négy olasz csempész. Bernből jelentik: Négy olasz csempész a Gondo hegyen Valais kantonban hőgörgöget lepett meg. Három közülük meghalt, egy súlyosan megsebesült.

Ime egy nő, aki nem használ CISBEY-teát, amely eltünteti a pattanásokat, bőrvörösséget, fejfájást és mindazon kellemetlenégeket, amelyeknek okozója a rossz emésztés és a székrekedés.

Étkezés után egy CISBEY-tea a legjobb Könnyű hashajtó

Megszokottságot nem idéz elő, hatása állandó.

Egy 100 gr-os doboz ára 60 lej.

Kapható minden gyógyszerárban és drogiáriában.

Romániai lerakat: Bucoreszt III, Str. Toamnei 103.

Atadták a Nobel-díjat Lord Cecilnek. Oslóból jelentik: A napokban adták át a pályanyertes lord Cecil megbízottjának Oslóban a svéd király, a trónörökös, a képviselőház elnökének, a kormány tagjainak, a diplomáciai testület és számos előkelőség jelenlétében a Nobel-díjat. Az Interparlamentáris Unió titkára, dr. Lange, aki maga is 1921-ben megnyerte a Nobel békedíjat, méltatta a lord Cecil által végrehajtott nagy művet. Ismertette a lord fejlődését, hogyan lett meggyőződéses pacifista, mennyi küzdelme volt, míg elérte, hogy a közönség is bekebelezte. O volt az, aki megmutatta a legplauzibilisebb utat arra, hogy a konfliktusokat békés uton intézzék el. A beszéd után a Nobel-díj bizottságának elnöke, Frederic Stang átadta Dormer brit követnek a nagy összegre kiállított csekket. Lord Cecil nevében az angol követ közölte meg a megismeretést és sajnálattal közölte, hogy lord Cecil nem lehetett személyesen jelen az ünnepségen, de igéri, hogy mielőtt egészségi állapota megengedi, Oslóba jön, hogy személyesen is propagandát csináljon a világébe nagy ügye mellett.

Luxor GRANDVISIBLE

A legalkalmasabb ünnepi ajándék a LUXOR GRANDVISIBLE állatszó tentatartályú tollal, legmeghírbotebb feltepet szerkezetel.

Önyöljünk a „LUXOR” névre Kapható minden jobb szaküzletben.

Február 1-ig lehet kiváltani a személyazonossági igazolványokat. Bucurestiből jelentik: Újabb rendelet szerint a bejelentőhivatalok 1938 február 1-ig adják ki a személyazonossági igazolványokat. A december 30-iki terminust tehát meghosszabbították.

Dr. Weisz Endre előadása. Nagyvárad tudósítók írja: Az elmúlt héten, csütörtök este dr. Weisz Endre előadást tartott a Fészek-klubban „Zsidók a természettudományban” címmel. A Makkabi kulturszakosztálya által rendezett előadást Lechner József elnök vezette be néhány lelkes szóval. — Előadása során dr. Weisz Endre adatszéri dokumentumok alapján számolt be az utolsó száz esztendő tudományos progressiójáról és pontosan meghatározta azt a helyet, amit a zsidóság foglal el a tudományos rajvonban. Nevek, évszámok, könyvcímek, korszakalkotó felfedezések, dijak, szobrok, utóbb Náci-országban könyveknek máglyán való elégetése és a tudósok száműzése jelölték a zsidóság útját a tudományban. Az előadó különösebb részletességgel beszélt Einsteinról, kinek relativitás elmélete forradalmat idézett elő a tudomány világában, Freudról, kinek életműve körül a mai napig sem csendesedtek el a hullámok, Ehrlichről, az emberiség egyik legnagyobb jövővőjéről, kinek szerte az egész világon, de elsősorban minden kaszánya udvarán szobrot kéne emelni. Az előadó azt a következtetést vonja le, hogy a zsidóság számarányát erősen meghaladva vette ki részét a tudomány kutatásából, sokan életüket áldozták fel a tudomány oltárán, s egy-egy találmányukkal, felfedezéssel a technika, a medicina, a vegyészet és a többi tudományos ágazatokban — felférhetetlen hasznót hoztak az egész emberiségnek. Weisz Endre dr. ezt az elvont, adatokra támaszkodó, gazdag témát, változatosan és színesen dolgozta fel, s ezzel a nagyvonalú előadásával újra tanujelét adta annak, hogy Nagyvárad legfelkészültebb zsidó szónokainak egyike. A zsűfőlség megtelt Fészek-klub közönsége meleg ünnepségen részesítette az előadót.

EGYESÜLETI ÉLET

Teodulán. A Haggibhor futbaliszakosztálya és a zsidó iparosok agmenháza javára vasárnap, f. hó 18-án délután pontosan 5 órai kezdettel nagy műsoros teodulán rendez a Regal kávéház igazgatósága.

A kolozsvári Zsidó Nőgyelet novemberi segélyei. A kolozsvári Zsidó Nőgyelet novemberben rendes havi házbersegély címén kiosztott 3500 lejt, gyermekágyi segély címén 550 lejt, gyorssegély címén 400 lejt, kelegység címén 500 lejt. Két gyermekágyas asszonynak egy-egy babakelengyét adott a Nőgyelet. A Napközi Gyermekotthonban 3252 adag ebédet és uzsonnát osztottak ki.

Zsidó testvér!

Szavazz a zsidó szolidaritás jelére:)-(

UJ KELET Legújabb hírek

Japán új hadihajót vásárol Amerikának a „Panay” helyébe

A japánok legközelebbi terve: Kanton elfoglalása

Három japán hadoszlop Nankingtól északra nyomul. Hatalmas japán támadás készül Kanton ellen

Csang Kaj Sek még nagyobb energiával igéri a harc folytatását

Hankau jelentés szerint a várakozás ellenére, a japán csapatok nem csökkentették haditevékenységüket Nanking elfoglalása után. Három japán hadoszlop Nankingtól északra felvette útját és igyekezik érintkezést találni a Sárga folyó északi partjain levő japán erőkkel. A japán csapatok zöme a Tiencsin-Pukou vonal mentén halad Csukou irányában.

Hatalmas támadás készül Dél-Kína ellen

Hongkongi híradás szerint tegnap egy nagyobb repülőraj hevesen bombázta a Hongkong közvetlen közelségében levő Csuncsun várost. Különösen a vasúti hidakat és a rádióállomást bombázták. A japánok közelebbi terve Kanton elfoglalása.

A Berliner Zeitung am Mittag sanghaji tudósítója szerint hatalmas japán támadás áll küszöbön Dél-Kína ellen. Mintegy 13 katonával megrakott japán hajó érkezett Kuantung elé. Hongkong angol telep közelébe japán repülőgépanyahajó és több torpedóromboló érkezett. Egy másik anyahajó a Gyöngyök folyamának torkolatánál horgonyzik. A kínai-angol határ mentén a japán repülők rendszeres támadásokat folytatnak abból a célból, hogy lerombolják Csuncsun hídjait, amelyen a Hongkong-Kanton vonal halad át.

Tokióból a császári főhadiszállás közli, hogy 7000 kínai katona adta meg magát a japánoknak Ljutsing közelében és 8000 Lungpingnél.

Átszervezték a japán kormányt

Tokióból jelentik, hogy Konoye herceg miniszterelnök Araki bárót egészségügyi miniszterré nevezte ki, miután Suetogu tengerenagyot belügyminiszterré neveztek ki. Ezenkinevezéseket egységes párt alakítását célzó törekvések megnyilvánulásának tekintik. A két miniszter a nemzeti terjeszkedési program híve, míg a kabinet más tagjai radikális belföldi reformokat követelnek.

Ujabb londoni jelentés szerint az angol kormány által Tokióba küldött jegyzék nem lépi túl az angol diplomáciai irások szokásos határát, de mérsékelt nyelvezetű. Az angol sajtó egyhangúlag felhívja Japán figyelmét azon tényre, hogy ez a jegyzék a leg súlyosabb módon értelmezendő.

A Panay elsüllyesztése miatt megfosztották parancsnoki állásától a Nanking ellen operáló japán légi erők parancsnokát

Mint Tokióból jelentik, a japán közvélemény ózinta sajnálkozással fordul most a Panay ágyúmaszáj áldozatát felé. Országos gyűjtés indult meg, hogy annak eredményéből egy új ágyúmaszát vásároljanak az Egyesült Államoknak a Panay helyett.

Egyidejű sanghaji jelentés szerint hivatalos japán forrásból közlik, hogy a japán katonai hatóságok megfosztották a vezéstől Teizo Ajtuncoki elemtengernagyot, a Nanking vidékén operáló légihaderők parancsnokát. Az intézkedés az Egyesült Államoknak tett azon ígérettel magyarázható, hogy megbüntetik az összes tisztet, akik felelősek a Panay bombázásáért.

Egyébként a japán tengerészeti minisztérium megerősíti, hogy a Panay ágyúmaszáj bombázása miatt felelős közlegeket visszahívták Tokióba.

London, december 16. (Radior). A nemzetközi békeszövetség 39 államot képviselő tanácsa elhatározta, hogy januárj kezdettel az egész világon bojkottálja a japán termékeket.

Amerika hadüzeneti joga

Washington, december 16. A Panay bombázásával kapcsolatban került ismét napirendre a Ludlow-féle törvényjavaslat, amely kimondja, hogy az Egyesült Államok csak népszavazás alapján üzenhetnek háborút. A törvényjavaslat jogerőre emelkedéséhez azon-

ban egyelőre nincs együtt a 218 képviselői aláírás. Mindenesetre a Panay hajó bombázása megnövelte a javaslat iránti érdeklődést. Nem valószínű, hogy a törvényjavaslat a közeljövőben jogerőre emelkedik.

Tömeges harakirik követnek nyomán a mikádó válaszá

Tokio, december 16. A japán külügyi hivatal vezetőihez kérdést intéztek az európai lapok képviselői arról, hogy a mikádó válaszá-e Roosevelt elnök jegyzékére? Az

újságírók kérdésére kijelentették, hogy az Egyesült Államok elnöke abban a helyzetben van, hogy jegyzékét intézhet a mikádóhoz. A történelemben volt már példa arra, hogy a császár politikai ügyben állást foglalt. Londoni politikai körökben megemlítik ezzel kapcsolatban, hogyha a japán császár válaszul Roosevelt elnök jegyzékére, ez maga után vonja azt, hogy a Panay bombázása miatt felelősségre vont személyeknek harakirit kell elkövetniük.

Szabadlábba helyezték Ossietzkyt és Torglert

BERLIN, december 16. Az United Press értesülései szerint még nem hozták nyilvánosságra a karácsonyi amnesztia-rendeletet és a gyűjtőtáborok foglyai közül néhányat már is szabadlábba helyeztek. Közülük Karl Ossietzkyt, a világhírű Nobel-díjas író, akinek gyűjtőtáborba való deportálása annakidején világszerte nagy feltűnést keltett. Hasonlóképpen szabadlábba helyezték Torglert volt kommunista képviselőt és Löbet, a birodalmi gyűlés volt elnökét, ezzel szemben Tellmann volt kommunista képviselőt nem helyezték szabadlábba. Egyelőre nem döntöttek arról, hogy a szabadlábba helyezettnek Németországban maradhatsanak-e.

Select Mozdó MA PREMIER! Inkognitó a szezon egyik legjobb operettje, főszerepekben: Gustav Fröhlich, Hansi Knotek	Uránia Mozdó Nagy sikerrel folytatja: LILY PONS világhírű énekesnő egyetlen filmjének vetítését: Isten veled Párizs
---	---

Delbos Prágába érkezett A cseh-német viszony enyhítése Delbos prágai útjának célja?

A francia sajtó meg van elégedve Delbos belgrádi eredményeivel

Prága, december 16. Delbos külföldben tegnap délután érkezett meg Prágába, ahol rendkívül melegen fogadták. A Wilson pályaudvaron zászlódszert öltött és disz-század, valamint a Szokol egyesület szakaszai és óriási néptömeg üdvözölték a francia külügyminisztert. Megjelentek fogadására Krofta külügyminiszter, Ossietzky párizsi csehszlovák követ, valamint Románia és Jugoszlávia prágai követei. A hivatalos megbeszélésekre és az egyéb ünnepségekre ma kerül sor.

Beavatottak szerint Delbos prágai tárgyalásainak középpontjában elsősorban is a cseh-német viszony, illetve a két ország tartós feszültségének megvizsgálása áll. Cesko Slovo szerint Delbos a Csehszlovákia és Németország közötti békés viszony megteremtését tekintti a francia-német közlekedés összekötő hidjának. De Delbos tárgyalni fog Csehszlovákia, illetve a kiscsantant Lengyel- és Magyarország felé kialakuló viszonyokról is.

Delbos útját egyébként különbözőképpen kommentálják a francia lapok. A legjobban érdekelt francia sajtó a belgrádi eredményekkel meg van elégedve, de hozzá teszi, hogy nem kell ábrándképet hajszolni. Igaz, hogy Sztójadinovics hangsúlyozta a francia-jugoszláv barátságot, hogy nem tett Itáliának ígéretet az anti-

kommunista államok közé való beépésre, hogy a hivatalos jelentés megemlékszik a Népszövetségről is, de viszont kitért a kollektívizmusról utjaból, ami minden bizonnyal már Róma hatása.

Irország Anglia megkerülésével elismerte az abesszin hóditást

London, december 16. De Valera ir köztársasági elnök, Dublinban a képviselőházban kijelentette, hogy az ir szabad állam új római követének megbízó levele az olasz királyhoz és abesszin császárhoz fog szállani. Ez magától értetődőleg azt jelenti, hogy Irország elismeri Olaszország abessziniai fennhatóságát. A szociálista képviselő közbeszólására De Valera hangoztatta, hogy annakidején Irország is csatlakozott a szankció országokhoz, de a helyzet azóta megváltozott. A Daily Telegraph feltűnő cikkben számol be De Valera kijelentéséről. A lap leszögezi, hogy Irországnak előzőleg közölnie kellett volna elhatározását az angol kormánnyal, mert a királynak alá kell írnia az ir követ megbízó levelét. Abban az esetben, ha a király aláírta ezt a megbízó levelet, az a helyzet állna elő, hogy Anglia közvetve szintén elismeri Olaszország abessziniai fennhatóságát.

Serdici letartóztatását megerősítették

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

következtetést vonja le, hogy tévesen dolgozik meg olasz-ellenes politikával. Ilyen nagyfokú naivitás politikusi részről ilyen konkluziókat levonni.

A választási incidensek tovább folytatódnak. A bánáti Tomnatec faluban a Valos Stefan nevű hitleristát megölték gyilkos a német párt egyik tagja.

Constantán és a lapusnamegyei Buză községben összecsúszások és lövöldözések voltak. Tegnap este Franasovici belügyminiszter Ilaşevici tábornok-hadügyminiszter, Sassu igazságügyminiszter és Gălbănescu belügyi alminiszter értekezést tartottak az incidensek ügyében. Szűz intézkedéseket határoztak el és utasították mentek szét az országba, hogy a katasztrófa és csendőrség együttesen vegyen részt a rend fenntartásában. A szavazás ma alatt járőrök fognak cirkálni az utcákban.

Vasile Serdici nemzeti parasztpárti képviselő ellen a nagyküldöi ügyességű galóbbirója letartóztatási végzést bocsát ki azon a címen, hogy Serdici felségsgár követett el választási propaganda utat. Az erzsébetfalvi törvényszék a letartóztatási végzést megsemmisítette. Az ügy még a brassói táblához fellebbezett, amíg Diaconescu Gheorghe elnöklete alatt délelőtti helyt adott a fellebbezésnek és rendelte Serdici letartóztatását.

A belügyminisztérium körrendeletet utasította alantás közeget, hogy azok len, akik nyilvános gyűléseken közvetlen támadják az uralkodó személyét, a király családot, vagy a monarchiát, bármilyen formában tegyék is azt, azonnal indítanak eljárást, vegyenek fel jegyzőkönyvet és az ügyet terjesszék az illetékes ügyészség elé.

Lengyelország kilép a Népszövetségből?

Párizs, december 16. Francia politikai körök állhatatosan kitartanak amellett, hogy Olaszország példáját követve, Lengyelország rövidesen kilép a Népszövetségből. A francia sajtó ellenőrizhetetlen hírei szerint a gyűlés kormány kérte a Népszövetség nemzetközi tanácskozó testületét való átküldését. Lengyelországban cáfolják a kilépésről elterjedt híreket és mindenesetre hangsúlyozzák, hogy Lengyelország távol tartja magát egyelőre a Népszövetségtől és egy működik a kommunistaellenes államok annak ellenére, hogy nincs szándékában lépni a kommunistaellenes blokkba. Mindezt Lengyelország hivatalosan nem nyilvánosságra, hogy szándékában áll Népszövetségből való kilépés.

A szatmári zsidó választók figyelmébe

Ezuton hívjuk fel a szatmári zsidó választók figyelmét arra, hogy miután gheorghisták visszavonták jelölésüket Szatmáron megválasztották a Zsidó Párt tájának száma. A zsidó lista száma nem hanem 10.

Zsidó polgár!!!

A presztizsed, az egzisztenciád követeli, hogy csakis a

Zsidó Párt

Határozata add szavazatodat!!!

